მშვიდობა — ყველა ხალხს!

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК и ТК КП ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 130 (11741)
შაბათი,
4
ივნისი
1960 წ.

ფასი 20 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ნ. ს. ხრუშჩოვის პრეს-კონფერენცია

8 ივნისს კრემლში გაიმართა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ნ. ს. ხრუშჩოვის პრეს-კონფერენცია. პრეს-კონფერენციას დაესწრო საბჭოთა და საზღვარგარეთული გაზეთების, დეპეშათა სააგენტოების, რადიოს და ტელევიზიის 400-ზე მეტი წარმომადგენელი.

პრეს-კონფერენცია გახსნა სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ა. ა. გრომიკომ. შემდეგ ნ. ს. ხრუშჩოვმა გააკეთა განცხადება საყოველთაო და სრული განიარაღების ხელშეკრულების ძირითად დებულებათა შესახებ საბჭოთა მთავრობის ახალი წინადადებების თაობაზე, რომლებიც გაეგზავნათ მსოფლიოს ყველა ქვეყნის მთავრობათა მეთაურებს. (საკდესი).

ნ. ს. ხრუშჩოვის განცხადება

პატივცემულო ამხანაგებო, ბატონებო,

დღეს ჩვენ გადავწყვიტეთ მოვაწყოთ პრეს-კონფერენცია, რათა გაგაცნოთ საბჭოთა მთავრობის ახალი წინადადებანი საყოველთაო და სრული განიარაღების შესახებ ხელშეკრულების ძირითად დებულებათა თაობაზე, წინადადებანი, რომლებიც გაეგზავნათ მსოფლიოს ყველა ქვეყნის მთავრობათა მეთაურებს.

ეს წინადადებანი საბჭოთა მთავრობამ მთავრობათა მეთაურების პარიზის თათბირზე შესატანად და განსახილველად შეიმუშავა. ჩვენ უმაღლესი დონის შეხვედრისათვის უაღრესად სერიოზული და კეთილი განზრახვებით ვემზადებოდით და, როგორც უკვე ვთქვი, ცარიელი ჩემოდნით როდი მივემგზავრებოდით პარიზში. საბჭოთა მთავრობას იმედი ჰქონდა, რომ მთავრობათა მეთაურების თათბირზე შეეძლებდით წინ წაგვეწია ჩვენი დროის უმნიშვნელოვანესი და გადაუდებელი პრობლემების გადაჭრა, მათ შორის თანამედროვეობის მთავარი პრობლემის — საყოველთაო და სრული განიარაღების პრობლემის გადაჭრა.

სამწუხაროდ, ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობამ თავისი პროვოკაციული მოქმედებით ჩაშალა უმაღლესი დონის შეხვედრა, და ვეღარ შეგძელით პარიზში განგვეხილა საყოველთაო და სრული განიარაღების საკითხები და სხვა დიდმნიშვნელოვანი საერთაშორისო საკითხები. გამოძიება, რომელსაც ახლა ეწევა ამერიკის შეერთებული შტატების სენატის საგარეო საქმეთა კომისია, ერთხელ კიდევ მთელი სიცხადით ადასტურებს, რომ თათბირის ჩაშლა დაგეგმა და განახორციელა შეერთებული შტატების მთავრობამ — ჰერტერმა, ნიქსონმა, ეიზენჰაუერმა.

მაგრამ განიარაღების პრობლემა დაყოვნებას არ ითმენს, იგი დაჟინებით გვიკაკუნებს კარს. ატომის, საკონტინენტთაშორისო რაკეტებისა და ელექტრონიკის საუკუნეში ამ პრობლემის გადაჭრის შემდგომმა გაჭიანურებამ შეიძლება ტრაგიკული შედეგები გამოიწვიოს.

როგორია ჩვენი პოზიცია განიარაღების საკითხში? გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის უკანასკნელ სესიაზე საბჭოთა მთავრობამ შეიტანა წინადადება საყოველთაო და სრული განიარაღების შესახებ.

ჩვენი წინადადებაა სავსებით დავშალოთ არმიები, მოვსპოთ ყველა სახეობის შეიარაღება, შევწყვიტოთ სამხედრო წარმოება და გავაუქმოთ ყველა სახელმწიფოს სამხედრო მანქანა. ჩვენ ღრმად გვწამს, რომ, ბოლოს, მხოლოდ ასეთი მიდგომა მოგვცემს საშუალებას აღმოვფხვრათ ის დაბრკოლებანი, რომლებიც აფერხებენ განიარაღების საქმეს, მოგვცემს საშუალებას თავიდან ავიცილოთ ახალი მსოფლიო ომის ალის ავარდნა.

მინდა ხაზი გავუსვა, რომ უკანასკნელმა ამბებმა არათუ არ შეამცირა, არამედ, პირიქით, გააძლიერა იმის საჭიროება, რომ ვიბრძოლოთ საყოველთაო და სრული განიარაღებისათვის, იმისათვის, რომ ლიკვიდირებულ იქნას საშიში გამალებული შეიარაღება, რომელიც ხალხებს არ ესაჭიროებათ.

რა არის ახალი საბჭოთა წინადადებებში?

საბჭოთა მთავრობამ ყურადღებით განიხილა ზოგიერთი სახელმწიფოს, კერძოდ საფრანგეთის მოსაზრებანი იმის შესახებ, რომ განიარაღების პროგრამის პრაქტიკული განხორციელება დაიწყოს ატომგულის იარაღის მიტანის საშუალებათა მოსპობით.

დიადი მიზნის მიღწევისათვის — ომებისა და შეიარაღებისაგან კაცობრიობის ხსნისათვის საბჭოთა კავშირი, რომელიც კვლავ დგას საყოველთაო და სრული განიარაღების პოზიციებზე, თანახმაა, რომ ჯერ კიდევ ატომური და წყალბადის იარაღის აკრძალვამდე მოისპოს ამ იარაღის მიზნამდე მიტანის ყველა საშუალება განიარაღების პროგრამის პირველსავე ეტაპზე. საბჭოთა კავშირს ეს წინადადებანი შეაქვს, მიუხედავად იმისა, რომ მას ამჟამად საყოველთაოდ აღიარებული უპირატესობა აქვს მიტანის ყველაზე თანამედროვე და ეფექტიან საშუალებებში, მათ შორის საკონტინენტთაშორისო ბალისტიკურ რაკეტებში. ჩვენი წინადადებაა საყოველთაო და სრული განიარაღების პროგრამის განხორციელება საერთაშორისო კონტროლით დაიწყოს იმით, რომ აიკრძალოს და მოისპოს სამხედრო რაკეტები, სამხედრო თვითმფრინავები, წყალზედა და წყალქვეშა სამხედრო-საზღვაო ფლოტი, ატომური ჭურვების მსროლელი არტილერია და მასობრივი მოსპობის იარაღის მიზნამდე მიტანის სხვა საშუალებანი, აგრეთვე მოხდეს სხვის ტერიტორიებზე უცხოელთა ყველა სამხედრო ბაზის ლიკვიდაცია.

ჩვენ მიგვაჩნია, რომ მხოლოდ რომელიმე ცალკეულ სახეობათა ატომური იარაღის მატარებლების, მაგალითად, მარტო საკონტინენტთაშორისო რაკეტების ანდა სამხედრო ავიაციის, ან ხომალდებისა და წყალქვეშა ნავების აკრძალვა და მოსპობა არათანასწორ მდგომარეობაში ჩააყენებდა სახელმწიფოებს. ატომური იარაღის არსებობის პირობებში ეს, რა თქმა უნდა, არ აღმოფხვრიდა ატომური ომის წარმოშობის შესაძლებლობას. სახელმწიფოთა უშიშროება შეიძლება სათანადოდ უზრუნველყოფილ იქნას მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როცა სახელმწიფოთა შეიარაღებიდან ამოიღებენ და მოსპობენ ატომური და წყალბადის იარაღის მიტანის შესაძლებლობა ყველა საშუალებას. სწორედ ეს არის გათვალისწინებული ჩვენს წინადადებებში. თავისთავად იგულისხმება, რომ ამასთან ერთად საჭიროა აგრეთვე ლიკვიდირებულ იქნას ყველა სამხედრო ბაზა სხვის ტერიტორიებზე და გაყვანილ იქნან უცხოეთის ჯარები ამ ტერიტორიებიდან, რამდენადაც ასეთი ბაზებისა და ჯარების შენარჩუნება შეიძლება გამოიყენონ ახლო განლაგებულ სახელმწიფოებზე თავდასასხმელად.

ამერიკის შეერთებულ შტატებში ამ ბოლო ხანს ბევრს ლაპარაკობენ უეცარი თავდასხმის თავიდან აცილებაზე. მაგრამ იმისათვის, რომ რადიკალურად გადაიჭრას ეს პრობლემა და უზრუნველყოფილ იქნას მტკიცე მშვიდობა, საჭიროა განხორციელდეს საყოველთაო და სრული განიარაღება. სწორედ ამას მოითხოვს საბჭოთა კავშირი. ამასთანავე ატომური იარაღის ყველა სახეობის მატარებელთა გაუქმება ასეთი განიარაღების პირველსავე ეტაპზე საიმედო გარანტიებს შექმნის უეცარი თავდასხმის წინააღმდეგ. მართლაც, განა შეიძლება მოეწყოს უეცარი თავდასხმა, თუ არ იქნება არც რაკეტული იარაღი, არც სამხედრო თვითმფრინავები, არც სამხედრო ხომალდები, წყალქვეშა ნავები და ატომური იარაღის მისატანი სხვა საშუალებანი?

როცა განხორციელდება განიარაღების ღონისძიებანი, საეჭვოა, რომ ვინმეს ექნეს რაიმე საწინააღმდეგო იმისა, რომ ქვეყნების ტერიტორიებს შემოუფრინონ ამა თუ იმ პუნქტის ფოტოსურათის გადასაღებად რა სიმაღლიდანაც უნდა იყოს. მაშინ ხომ ვერავინ ვერ გამოიყენებს მიღებულ მონაცემებს რომელიმე სახელმწიფოს უშიშროების საზიანოდ. მაშინ პრეზიდენტ ეიზენჰაუერს მთელ თავის კომპანიასთან — ჰერტერთან, დილონთან. დალესთან ერთად, — დაე ნიქსონსაც ნუ დაივიწყებს, — შეუძლია იფრინოს ასეც და ისეც. იფრინოს ყველა მიმართულებით, როგორც უნდა. ჩვენ კი მათ მიწიდან დაკუქნევთ ხოლმე ხელს. მივესალმებით, იმიტომ, რომ მაშინ თვითმფრინავების ასეთი ფრენა აღარავის არ დაეშუქრება. **(გამოცოცხლება დარბაზში).**

გასული წლის 18 სექტემბრის ჩვენს წინადადებებში, რომლებიც გენერალური ასამბლეის განსახილველად შევიტანეთ, საყოველთაო და სრული განიარაღების პროგრამის ჩამოყალიბებასთან ერთად, ზოგადი ფორმით გადმოცემული იყო კონტროლის საკითხიც. ამჟამად ჩვენი პროგრამა დეტალიზებულია, დაწვრილებით ჩამოყალიბებულია ის ღონისძიებანი, რომლებიც განხორციელდება განიარაღების პროგრამის თვითეულ ეტაპზე, და დაწვრილებით შემუშავებული გვაქვს კონტროლის დებულებანი.

ავიღოთ მაგალითად პირველი ეტაპი. უკვე ამ ეტაპის დასაწყისისათვის გათვალისწინებულია შეიქმნას საერთაშორისო საკონტროლო ორგანიზაცია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ჩარჩოებში. ეს საკონტროლო ორგანიზაცია განახორციელებს კონტროლს ადგილობრივი რაკეტული იარაღის, სამხედრო თვითმფრინავებისა და სხვა საშუალებათა ლიკვიდაციისადმი, რომლებიც შესაძლებელია გამოყენებულ იქნან როგორც ატომური და წყალბადის იარაღის მატარებლები. მისი მეთვალყურეობით მოხდება რაკეტების გასაშვები მოედნების დანგრევა.

ამავე დროს საერთაშორისო საინსპექციო ჯგუფებმა უნდა გაუწიონ მეთვალყურეობა სხვის ტერიტორიებზე სამხედრო ბაზების ლიკვიდაციას და უცხოეთის ჯარების გაყვანას ამ ტერიტორიებიდან თავიანთი ეროვნული საზღვრების ფარგლებში. საკონტროლო ორგანიზაციის განკარგულებაში იქნება ყველა შესაძლებლობა იმ ობიექტების ინსპექტირებისათვის, სადაც აწარმოებდნენ ატომური იარაღის გადაზიდვის საშუალებებს, რათა არ დაუშვან მათი ფარული წარმოება.

შემდგომ ეტაპებზე საკონტროლო ორგანიზაციების ფუნქციები გაფართოვდება. მტკიცე კონტროლს დაექვემდებარება ატომური იარაღის აკრძალვა და მოსპობა, არმიის ლიკვიდაცია და სხვ.

მას შემდეგ, რაც შარშან სექტემბერში ჩვენი წინადადებანი შევიტანეთ, აღიძრა საკითხი, თუ როგორ უზრუნველგვეყო საერთაშორისო წესრიგის დაცვა საყოველთაო და სრული განიარაღების პირობებში. დასავლეთის სახელმწიფოებმა გამოთქვეს მოსაზრებანი, რომ საჭიროა შეიქმნას რაღაც საერთაშორისო შეიარაღებული ძალები.

ჩვენ გულმოდგინედ შევისწავლეთ ეს მოსაზრებანი და იმ დასკვნამდე მივედით, რომ ახლანდელ პირობებში ერთადერთი რეალური შესაძლებლობაა საჭირო შემთხვევებში გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების შესაბამისად გადაცემულ იქნას უშიშროების საბჭოს განკარგულებაში მშვიდობის შენარჩუნების უზრუნველსაყოფად ფორმირებანი პოლიციის (მილიციის) კონტინგენტებიდან, რომლებიც რჩება სახელმწიფოთა განკარგულებაში საყოველთაო და სრული განიარაღების განხორციელების შემდეგ. სწორედ ეს არის გათვალისწინებული ჩვენს ახალ წინადადებებში.

თავისთავად იგულისხმება, რომ პოლიციის (მილიციის) ასეთი ფორმირებანი შეიძლება გამოყენებულ იქნან მხოლოდ და მხოლოდ ხალხთა შორის მშვიდობის დასაცავად და არა იმ ხალხების დასათრგუნავად, რომლებიც იბრძვიან თავიანთი დამოუკიდებლობისა და სოციალური პროგრესისათვის, აგრეთვე არა სახელმწიფოთა საშინაო საქმეებში ჩასარევად.

ასეთია ის ძირითადი მოსაზრებანი, რომლებიც ხაზგასმით მინდოდა აღმენიშნა საყოველთაო და სრული განიარაღების შესახებ ჩვენს ახალ წინადადებებთან დაკავშირებით.

საბჭოთა მთავრობას მიაჩნია, რომ ეს წინადადებანი უნდა განიხილოს განიარაღების საკითხთა ათი სახელმწიფოს კომიტეტმა, რომელიც უახლოეს დღეებში განაახლებს მუშაობას ჟენევაში.

მთელი მსოფლიოს ხალხებს სურთ, რომ განიარაღების პრობლემა გადაიჭრას. აი ამიტომ საბჭოთა მთავრობა, ხელმძღვანელობს რა სხვადასხვა საზოგადოებრივი სისტემის სახელმწიფოთა მშვიდობიანი თანაარსებობის თავისი განუხრელი პოლიტიკით, არ შეწყვეტს მეცადინეობას, რათა მიაღწიოს საყოველთაო და სრული განიარაღების პრობლემის გადაჭრას.

ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ ჩვენს ახალ წინადადებებს, რომლებიც შეესაბამება მშვიდობისა და უშიშროების უზრუნველყოფის ინტერესებს, გაიგებენ და მხარს დაუჭერენ ყველა ქვეყნის მთავრობები და ხალხები.

საბჭოთა მთავრობის წინადადებანი

საყოველთაო და სრული განიარაღების ხელშეკრულების ძირითად დებულებათა შესახებ

2 ივნისს სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ა. ა. გრომიკომ მიიღო ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩი სსრ კავშირში ლ. ე. ტომპსონი, დიდი ბრიტანეთის ელჩი სსრ კავშირში პ. რა

საბჭოთა მთავრობის წინადადება

საყოველთაო და სრული განიარაღების ხელშეკრულების ძირითად დებულებათა შესახებ

(გაგრძელება)

კური სახსრები. საკმარისია ითქვას, რომ ზოგიერთი სახეობის თანამედროვე ბომბდამშენები მეტი ღირს, ვიდრე მათი წონის თანაბარი ოქროს რაოდენობა. ეს ხომ ფაქტია, რომ ბევრი სახეობის შეიარაღება, ჯერ კიდევ მანამდე, სანამ ქარხნის ტერიტორიას დატოვებდეს, ძველდება და ჯართად იგზავნება. გამალებული შეიარაღება იქცევა ადამიანის შრომისა და მატერიალური სახსრების უაზრო ხარჯვად. მარტო ეს სახსრები, რომლებიც ახლა სახელმწიფოთა მიერ იარაღის შექმნისა და დაგროვებისათვის იხარჯება, საკმარისი იქნებოდა, რომ ბოლო მოღებოდა შიმშილს ყველგან დედამიწაზე.

ველარ შევურიგდებით იმას, რომ ასობით მილიონი ადამიანის ენერგია და მათ მიერ შექმნილი ფასეულობანი იხარჯება ომისათვის მზადებაზე, რომლის დაუშვებლობა დღითიდღე სულ უფრო ცხადი ხდება. თანამედროვე კაცობრიობა და მისი შესანიშნავი მიღწევანი ბუნების დამორჩილებისა და სულიერი კულტურის განვითარების დარგში უკეთესი ბედის ღირსია.

ახლა რეალური, მისაღწევი გახდა დიდი მიზანი, რომელზეც ოცნებობდა ადამიანთა ბევრი თაობა, — ბოლო მოეღოს ომებს, საერთოდ აღმოიფხვრას ომი ადამიანთა საზოგადოების ცხოვრებიდან. ეს მიზანი შეიძლება მიღწეულ იქნას ყველა სახეობის იარაღის მოსპობისა და მსოფლიოში ყველა არმიის დაშლის გზით, ე. ი. საყოველთაო და სრული განიარაღების გზით. ასეთია ერთადერთი ნამდვილი საიმედო საფუძველი, რომელსაც ახლანდელ პირობებში შეიძლება დაემყაროს ყველა სახელმწიფოთა შორის მტკიცე, ურღვევი მშვიდობა.

საყოველთაო და სრული განიარაღება უპირატესობას ვერ მისცემს რომელიმე მხარეს. ეს შესაძლებელს ხდის თავიდან ავიცილოთ ბევრი დაბრკოლება, რომლებიც წარმოიშობდნენ, როცა საქმე ეხებოდა მარტო განიარაღების ნაწილობრივ ღონისძიებებს და როცა ცალკეული სახელმწიფოები შიშობდნენ, რომ ასეთ ღონისძიებათა განხორციელებას შეუძლია დაარღვიოს ძალთა თანაფარობა, ზიანი მიაყენოს მათს უშიშროებას. საყოველთაო და სრული განიარაღების შესახებ შეთანხმების დადება ბევრად გააადვილებს საერთაშორისო კონტროლის განხორციელებასაც განიარაღების ღონისძიებებისადმი, რადგან, თუ მიღწეულ იქნა სრული განიარაღება, სახელმწიფოებს აღარ ექნებათ მიზეზი რაიმე დაუმალონ ერთმანეთს და შესაძლებელი იქნება სრული კონტროლის განხორციელება.

საბჭოთა კავშირის წინადადებას საყოველთაო და სრული განიარაღების შესახებ მხურვალე მოწონებით შეხვდნენ მსოფლიოს ყველა ქვეყანაში. მან ახალი ძალა შემატა ხალხთა მისწრაფებას სამუდამოდ განთავისუფლებულიყვნენ რაკეტულ-ატომური ომის კოშმარული საფრთხისაგან. არც ერთი მთავრობა არ გამოსულა ამ წინადადების წინააღმდეგ. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციამ ერთსულოვნად მოიწონა საყოველთაო და სრული განიარაღების იდეა და დაადასტურა, რომ ასეთი განიარაღების საკითხი ყველაზე დიდმნიშვნელოვანი საკითხია, რომელიც მსოფლიოს წინაშე დგას ამჟამად. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მოწოდება მთავრობებისადმი — მიიღონ ამ პრობლემის კონსტრუქციული გადაჭრის უსწრაფესად მიღწევის ყველა ღონისძიება, დიდ მორალურ ვალდებულებას აკისრებს ყველა სახელმწიფოს.

იმისათვის, რომ განხორციელდეს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ეს მოწოდება და გამართლებულ იქნას ხალხთა იმედი, რომლებიც განიარაღებას მოითხოვენ, საჭიროა, რომ მთავრობებმა, რომლებზეც პირველ რიგში დამოკიდებულია საერთაშორისო შეთანხმების მიღწევა ამ საკითხზე, დაუყოვნებლივ მიიღონ კონკრეტული ღონისძიებანი ასეთი შეთანხმების მომზადებისა და დადებისათვის.

საბჭოთა მთავრობა ყოველ ღონეს იღებს, რათა რაც შეიძლება მალე მიღწეულ იქნას პრაქტიკული შედეგები განიარაღების შესახებ მოლაპარაკებაში — შემუშავდეს და ხელმოწერილ იქნას შეთანხმება საყოველთაო და სრული განიარაღების შესახებ.

როგორც ცნობილია, საბჭოთა კავშირის 1959 წლის 18 სექტემბრის წინადადებანი შეიცავენ საერთო ოთხწლიანი ვადის ჩარჩოებში სამ ეტაპად საყოველთაო და სრული განიარაღების განხორციელების კონკრეტულ პროგრამას. ამასთან მხედველობაში იყო მიღებული, რომ პირველ ეტაპზე საერთაშორისო კონტროლით განხორციელდება სახელმწიფოთა ჩვეულებრივი შეიარაღებული ძალებისა და შეიარაღების არსებითი შემცირება, მეორე ეტაპზე დამთავრდება ამ შეიარაღებული ძალების დარჩენილი კონტინგენტების ლიკვიდაცია და ლიკვიდირებულ იქნება სამხედრო ბაზები სხვის ტერიტორიებზე, ხოლო მესამე ეტაპზე — მოისპობა ყველა სახეობის ატომგულისა და რაკეტული იარაღი და განხორციელდება სხვა ღონისძიებანი საყოველთაო და სრული განიარაღების დამთავრებისათვის.

მოითხოვდა რა განიარაღების ღონისძიებათა ასეთ თანმიმდევრობას, საბჭოთა კავშირი ითვალისწინებდა დასავლეთის სახელმწიფოთა თვალსაზრისს, რომლებიც განიარაღების შესახებ წინანდელ მოლაპარაკებაში იმოწმებდნენ რა სსრ კავშირის უპირატესობას შეიარაღებული ძალებისა და ჩვეულებრივი შეიარაღების მხრივ, მოითხოვდნენ, რომ ღონისძიებანი ატომგულის განიარაღების დარგში გადატანილი ყოფილიყო უკანასკნელ სტადიაზე. რაც შეეხება საბჭოთა მთავრობას, იგი ყოველთვის მოითხოვდა, რომ ომი მასობრივი მოსპობის იარაღის გამოყენებით შეუძლებელი გახდეს, და მიაჩნია, რომ რაც უფრო მალე განხორციელდება ეს, მით უკეთესია.

ხელმძღვანელ სახელმწიფო მოღვაწეთა შეხვედრებისა და მოლაპარაკების დროს, რაც უკანასკნელ თვეებში მოხდა, ისევე როგორც განიარაღების საკითხებზე ათი სახელმწიფოს კომიტეტის მუშაობის მსვლელობაში, რომელსაც დაევალა შეემუშავებინა ღონისძიებანი საყოველთაო და სრული განიარაღების შესახებ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის გადაწყვეტილებათა რეალიზაციისათვის, დაწვრილებით იყო ჩამოყალიბებული და დაზუსტებული მხარეთა შეხედულებანი და წინადადებანი განიარაღების საკითხებზე.

საბჭოთა მთავრობა, თანმიმდევრულად იცავს რა თავის წინადადებას საყოველთაო და სრული განიარაღების შესახებ, როგორც ისეთს, რომელიც შეესაბამება დედამიწაზე მტკიცე მშვიდობის უზრუნველყოფის დიად მიზანს, რითაც დაინტერესებულია უკლებლივ ყველა ხალხი, ამასთან ერთად მზად არის ანგარიში გაუწიოს მოლაპარაკების სხვა მონაწილეთა ყოველგვარ კონსტრუქციულ მოსაზრებებსა და სურვილებს, რომლებიც ხელს შეუწყობენ განიარაღების პრაქტიკული განხორციელების შესახებ შეთანხმების მიღწევას.

მოლაპარაკების მსვლელობაში ზოგიერთმა სახელმწიფომ, კერძოდ საფრანგეთმა, ის აზრი გამოთქვა, რომ განიარაღება უნდა დაიწყოს მიზანთან ატომგულის, ქიმიური და ბიოლოგიური იარაღის მიტანის საშუალებების, ისეთების, როგორიც არის სამხედრო რაკეტები, სამხედრო ავიაცია, სამხედრო-საზღვაო გემები და სხვ., აკრძალვით და მოსპობით. ამასთან გათვალისწინებული იყო, რომ საჭიროა ამავე დროს სახელმწიფოებმა მოახდინონ სხვის ტერიტორიებზე თავიანთი სამხედრო ბაზების ლიკვიდაცია.

სსრ კავშირის მთავრობას კვლავ მიაჩნია, რომ განიარაღების შესახებ ღონისძიებათა განხორციელების წესი, რომელიც გათვალისწინებულია მისი 1959 წლის 18 სექტემბრის წინადადებანი, სავსებით შეესაბამება საყოველთაო და სრული განიარაღების პრაქტიკული განხორციელების მიზანს. მაგრამ, ისწრაფვის რა ყოველი ღონისძიებით გააადვილოს ამ საკითხზე შეთანხმების უსწრაფესი მიღწევა ყველა სახელმწიფოს შორის მტკიცე და ურღვევი მშვიდობის უზრუნველყოფის ინტერესებისათვის, საბჭოთა მთავრობა კვლავ მზად არის დააკმაყოფილოს დასავლეთის სახელმწიფოთა სურვილი და შეთანხმდეს განიარაღების შესახებ ღონისძიებათა განხორციელების სხვა წესზე, თუ ეს წესი უფრო მისაღებია დასავლეთის სახელმწიფოებისათვის.

საბჭოთა მთავრობა, რომელიც იმის მხურვალე მომხრეა, რომ რაც შეიძლება მალე გადარჩენილ იქნას კაცობრიობა რაკეტულ-ატომური ომის დაწყების საფრთხისაგან, წინადადებას იძლევა შევთანხმდეთ იმაზე რომ საყოველთაო და სრული განიარაღების პროცესი დაიწყოს იმით, რომ საერთაშორისო კონტროლით უკვე პირველ ეტაპზე აიკრძალოს და მოისპოს ატომური იარაღის მიზანთან მიტანის ყველა საშუალება, ამავე დროს ლიკვიდირებულ იქნას სამხედრო ბაზები სხვის ტერიტორიებზე.

როცა მოისპობა მოქმედების ყველა რადიუსის საბრძოლო რაკეტები, სამხედრო ავიაცია, წყალქვეშა ნავები და წყალზედა სამხედრო ხომალდები, არტილერია, რომელსაც შეუძლია ისროლოს ატომგულის ჭურვები და მასობრივი მოსპობის იარაღის მიზანთან მიტანის ყველა სხვა საშუალება, ხოლო სახელმწიფოებს არ ეყოლებათ შეიარაღებული ძალები და არ ექნებათ სამხედრო ნაგებობანი თავიანთი საკუთარი საზღვრების გარეთ, ერთი ქვეყნის მეორეზე თავდასხმა ატომური და წყალბადის იარაღის დახმარებით პრაქტიკულად შეუძლებელი გახდება.

ამ მიზნისათვის საბჭოთა კავშირი მზად არის დაიწყოს განიარაღება მიზანთან ატომგულის იარაღის მიტანის ყველა საშუალების მოსპობით, მიუხედავად იმისა, რომ მას აქვს საყოველთაოდ აღიარებული უპირატესობა ამგვარი ყველაზე თანამედროვე და ეფექტიან საშუალებებში, სახელდობრ — საკონტინენტთაშორისო ბალისტიკურ რაკეტებში.

ამ შემთხვევაში განიარაღების პროგრამის შემდეგი, მეორე ეტაპის განმავლობაში შეიძლებოდა განხორციელებულიყო ისეთი ღონისძიებანი, როგორიც არის ატომგულის, ბიოლოგიური და ქიმიური იარაღის აკრძალვა, მთელი მასი მარაგის მოსპობა და შემდგომი წარმოების შეწყვეტა. ატომური ომის საფრთხე, რა ფორმითაც უნდა იყოს, სამუდამოდ იქნებოდა თავიდან აცილებული. ამავე დროს განხორციელდებოდა სახელმწიფოთა შეიარაღებული ძალების და ჩვეულებრივი შეიარაღების მნიშვნელოვანი შემცირება.

მესამე ეტაპი იქნებოდა საყოველთაო და სრული განიარაღების დამთავრების. ყველა არმიის, სამხედრო სამინისტროების, გენერალური შტაბების დაშლის, სამხედროვალდებულებისა და ახალგაზრდობის სამხედრო სწავლების გაუქმების, სამხედრო მიზნებისათვის სახსრების ხარჯვის სრული შეწყვეტის მომასწავებელი.

წინადადებაა, რომ განიარაღების მთელი ეს პროგრამა განხორციელდეს საერთაშორისო ხელშეკრულების საფუძველზე დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში — 4 წელიწადში ან სხვა შეთანხმებული ვადის განმავლობაში. ეფექტიანი საერთაშორისო კონტროლით.

საყოველთაო და სრული განიარაღების საკითხის საერთაშორისო ორგანოებში განხილვის მსვლელობაში დიდი ყურადღება მიიპყრო იმ ღონისძიებათა საკითხმა, რომლებიც მიღებულ უნდა იქნას მშვიდობის უზრუნველყოფისა და სახელმწიფოთა ურთიერთობაში საერთაშორისო მართლწესრიგის დაცვისათვის საყოველთაო და სრული განიარაღების პირობებში. საბჭოთა მთავრობა წინადადებას იძლევა, რომ ხელშეკრულების მონაწილე სახელმწიფოებმა ერთად შეისწავლონ ეს საკითხი დაწვრილებით, რათა მესამე, დამამთავრებელი ეტაპის განხორციელების მსვლელობაში მიღებულ იქნას გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების შესაბამისად საყოველთაო და სრული განიარაღების პირობებში მშვიდობის შენარჩუნების საჭირო ღონისძიებანი, მათ შორის სახელმწიფოთა ვალდებულება — საჭირო შემთხვევებში უშიშროების საბჭოს განკარგულებაში გადასცენ პოლიციის (მილიციის) ფორმირებანი მშვიდობის შენარჩუნების უზრუნველსაყოფად. რა თქმა უნდა, ასეთი პოლიციის (მილიციის) ფორმირებანი შეიძლება გამოყენებულ იქნან მხოლოდ და მხოლოდ ხალხთა შორის მშვიდობის დასაცავად და არა იმ ხალხთა დასათრგუნავად, რომლებიც იბრძვიან თავიანთი დამოუკიდებლობისა და სოციალური პროგრესისათვის, არა სახელმწიფოთა საშინაო საქმეებში ჩარევისათვის.

წინადადებაა, რომ განიარაღების ყველა ღონისძიება თავიდან ბოლომდე განხორციელდეს მტკიცე საერთაშორისო კონტროლით. ამისათვის ხელშეკრულების მონაწილეებმა უნდა შექმნან საერთაშორისო საკონტროლო ორგანიზაცია, რომლის კომპეტენცია გავრცელდება განიარაღების ყველა განსახორციელებელ ღონისძიებაზე და გაფართოვდება იმის კვალობაზე, თუ როგორ მიიღებენ ეს ღონისძიებანი სულ უფრო ფართო და შორს გამიზნულ ხასიათს.

ნათქვამის შესაბამისად საბჭოთა მთავრობას შემოაქვს საყოველთაო და სრული განიარაღების ხელშეკრულების ძირითად დებულებათა პროექტი.

საყოველთაო და სრული განიარაღების ხელშეკრულების ძირითადი დებულებანი

1959 წელს შექმნილი განიარაღების საკითხთა ათი სახელმწიფოს კომიტეტის მონაწილე სახელმწიფოთა მთავრობებს, ხელმძღვანელობენ რა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XIV სესიის 1959 წლის 20 ნოემბრის რეზოლუციით „საყოველთაო და სრული განიარაღების შესახებ“, საჭიროდ მიიჩნიათ ახალი ომის საფრთხისაგან კაცობრიობის ხსნისა და დედამიწაზე მტკიცე და ურღვევი მშვიდობის უზრუნველყოფის ინტერესებისათვის დაუყოვნებლივ შეუდგნენ საყოველთაო და სრული განიარაღების ამოცანების პრაქტიკულ გადაჭრას და ამ მიზნით გადაწყვიტეს შეიმუშაონ ხელშეკრულება საყოველთაო და სრული განიარაღების შესახებ, რომელშიც იქნება ქვემოთ მოყვანილი ძირითადი დებულებანი.

I. საყოველთაო და სრული განიარაღება ითვალისწინებს:

— სახელმწიფოთა მთელი შეიარაღებული ძალების დაშლას და მათი აღდგენის აკრძალვას, რა ფორმითაც უნდა იყოს;

— ყველა სახეობის იარაღის, მათ შორის ატომური, წყალბადის, ქიმიური, ბიოლოგიური და მასობრივი მოსპობის სხვა სახეობათა იარაღის მთელი მარაგის აკრძალვასა და მოსპობას და წარმოების შეწყვეტას;

—მიზანთან მასობრივი მოსპობის იარაღის მიტანისათვის განკუთვნილ მთელ საშუალებათა მოსპობას;

— ყოველგვარი სამხედრო ბაზების ლიკვიდაციას, ყოველი სახელმწიფოს ტერიტორიაზე მყოფი უცხოეთის მთელი ჯარების გამოყვანასა და დაშლას;

— მოქალაქეთა ყველა სახეობის სამხედრო ვალდებულების გაუქმებას;

—მოსახლეობის სამხედრო სწავლების შეწყვეტას და ყველა სამხედრო სასწავლებლის დახურვას;

— სამხედრო სამინისტროების, გენერალური შტაბებისა და მათი ადგილობრივი ორგანოების, ისევე როგორც ყველა სხვა სამხედრო და გასამხედროებული დაწესებულებისა და ორგანიზაციის გაუქმებას;

— სამხედრო მიზნებისათვის სახსრების გაცემის შეწყვეტას როგორც სახელმწიფო ბიუჯეტების ხაზით, ისე საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და კერძო პირების ხაზით.

საყოველთაო და სრული განიარაღების დამთავრების შემდეგ სახელმწიფოთა განკარგულებაში უნდა დარჩნენ მხოლოდ პოლიციის (მილიციის) ყოველი ქვეყნისათვის ზუსტად განსაზღვრული და შეთანხმებული კონტინგენტები, შეიარაღებული მსუბუქი სასროლო იარაღით და განკუთვნილი შინაგანი წესრიგისა და მოქალაქეთა პირადი უშიშროების დასაცავად.

II. საყოველთაო და სრული განიარაღება უნდა განახორციელოს ყველა სახელმწიფომ ერთსა და იმავე შეთანხმებულ და ზუსტად განსაზღვრულ დროს, ამასთან განიარაღების პროცესი იწარმოებს თანდათან, სამ თანმიმდევრულ ეტაპად, ამასთან მხედველობაშია მიღებული, რომ არც ერთ ამ ეტაპზე არც ერთი სახელმწიფო არ მიიღებს განიარაღების მსვლელობიდან გამომდინარე სამხედრო უპირატესობებს სხვა სახელმწიფოთა წინაშე.

საყოველთაო და სრული განიარაღების შესახებ შეთანხმებისადმი სხვა სახელმწიფოთა მიმხრობის საკითხის განსახილველად მოწვეულ იქნება კონფერენცია ყველა ქვეყნის მონაწილეობით.

III. განიარაღების ყველა ღონისძიება თავიდან ბოლომდე განხორციელდება მკაცრი და ეფექტიანი საერთაშორისო კონტროლით, სახელდობრ:

ა) ხელშეკრულების ხელმოწერისთანავე შეიქმნება მოსამზადებელი კომისია, რომლის ამოცანა იქნება განახორციელოს პრაქტიკული ღონისძიებანი საყოველთაო და სრული განიარაღებისადმი კონტროლის საერთაშორისო ორგანიზაციის შესაქმნელად.

ბ) საკონტროლო ორგანიზაცია უნდა შეიქმნას გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ჩარჩოებში ხელშეკრულების ძალაში შესვლის მომენტში. მასში შევა ხელშეკრულების მონაწილე ყველა სახელმწიფო, რომელთა წარმომადგენლები პერიოდულად შეიკრიბებიან კონფერენციებზე განიარაღებისადმი ეფექტიანი კონტროლის განხორციელებასთან დაკავშირებული საკითხების განსახილველად. კონფერენცია ირჩევს საკონტროლო საბჭოს, რომელშიც შევლენ მუდმივი და არამუდმივი წევრები და რომელსაც ადგილებზე ექნება თავისი ორგანოები. საკონტროლო საბჭოში შევლენ სოციალისტური ქვეყნების წარმომადგენლები, იმ სახელმწიფოთა წარმომადგენლები, რომლებიც ამჟამად შედიან დასავლეთის სამხედრო-პოლიტიკურ კავშირებში, და ნეიტრალურ სახელმწიფოთა წარმომადგენლები. განსაკუთრებით დათქმული შემთხვევების გარდა, გადაწყვეტილებანი საკონტროლო საბჭოში მიიღება არსის საკითხებზე ხმის ორი მესამედით, ხოლო საპროცედურო საკითხებზე — ხმის უბრალო უმრავლესობით.

გ) საკონტროლო საბჭო განახორციელებს საკონტროლო სისტემის პრაქტიკულ ხელმძღვანელობას, შეიმუშავებს ინსტრუქციებს, აგრეთვე აწარმოებს მიღებულ მოხსენებათა დროულ ანალიზსა და დამუშავებას. სახელმწიფოები საკონტროლო საბჭოს წარუდგენენ ცნობებს თავიანთი შეიარაღებული ძალებისა და შეიარაღების შესახებ.

დ) საკონტროლო ორგანიზაციას შეთანხმების მონაწილე ყველა ქვეყანაში ეყოლება თავისი პერსონალი, რომელსაც შეაგროვებენ საერთაშორისო საფუძველზე სამართლიანი გეოგრაფიული განაწილების პრინციპის გათვალისწინებით და ხელშეკრულების დებულებათა შესაბამისად. საკონტროლო ორგანიზაცია თავის ინსპექტორებს გაანაწილებს სახელმწიფოთა ტერიტორიებზე ისეთი ვარაუდით, რომ მათ შეძლონ თავიანთი ფუნქციების შესრულების დაწყება იმ მომენტში, როცა სახელმწიფოები დაიწყებენ ღონისძიებათა განხორციელებას განიარაღების დარგში. ხელშეკრულების ყოველი მონაწილე კისრულობს ვალდებულებას უზრუნველყოს კონტროლიორთა და საინსპექციო ჯგუფების დროული და დაუბრკოლებელი დაშვება თავისი ტერიტორიის ფარგლებში ყოველ პუნქტთან, რომელშიც განხორციელდება განიარაღების ღონისძიებანი, რომელიც უნდა შემოწმდეს. ან ყოველ რაიონში, სადაც მოეწყობა ინსპექცია ადგილზე ამგვარ ღონისძიებათა მიმართ. ხელშეკრულების მონაწილეები ამ მიზნისათვის საკონტროლო ორგანიზაციის ხარჯით გამოჰყოფენ ტრანსპორტის ყველა საჭირო საშუალებას საკონტროლო ორგანიზაციის პერსონალის მოგზაურობისათვის მათი ტერიტორიის ფარგლებში.

ე) საკონტროლო ორგანიზაციის პერსონალი ხელშეკრულების ყოველ მონაწილის ტერიტორიაზე ისარგებლებს ისეთი პრივილეგიებით და იმუნიტეტებით, რომლებიც საჭიროა განიარაღების ხელშეკრულების შესრულებისადმი კონტროლის დამოუკიდებელი და დაუბრკოლებელი განხორციელებისათვის.

ვ) საერთაშორისო საკონტროლო ორგანიზაციის მთელი ხარჯების დაფინანსება წარმოებს ხელშეკრულების მონაწილე სახელმწიფოთა მიერ გამოყოფილი სახსრებით. სახელმწიფოთა შესატანების შკალა ფიქსირებულ იქნება საყოველთაო და სრული განიარაღების ხელშეკრულების ტექსტში.

საკონტროლო ორგანიზაციას ყოველ ეტაპზე უნდა ჰქონდეს რწმუნებები განიარაღების დარგში ღონისძიებათა მოცულობისა და ხასიათის შესაბამისად.

ძირითადი ღონისძიებანი განიარაღების დარგში განაწილდება საყოველთაო და სრული განიარაღების პროგრამის სამ ეტაპად შემდეგნაირად:

პირველი ეტაპი

1. წარმოებს სახელმწიფოთა შეიარაღებული ძალებიდან ამოღება, წყდება წარმოება და ისპობა მთელი სამუალებანი ატომგულის იარაღის მიტანისა, მათ შორის:

— სტრატეგიული და ოპერატიულ-ტაქტიკური დანიშნულების რაკეტები, ყველა სახეობის თვითმფრინავი — ყუმბარები, ყველა სამხედრო თვითმფრინავი, რომელსაც შეუძლია ატომგულის იარაღის ზიდვა;

— წყალზედა სამხედრო ხომალდები, რომლებიც შეიძლება გამოყენებულ იქნას ატომგულის იარაღის მატარებლად;

— ყველა კლასისა და ტიპის წყალქვეშა ნავები;

— მთელი საარტილერიო სისტემები, აგრეთვე სხვა საშუალებანი, რომლებიც შეიძლება გამოყენებულ იქნას ატომური და წყალბადის იარაღის მატარებლებად.

2. წარმოებს უცხოეთის მთელი ჯარების გაყვანა სხვისი ტერიტორიებიდან თავიანთი ეროვნული საზღვრების ფარგლებში. ყველა დანიშნულების უცხოეთის სამხედრო ბაზები და საწყობები როგორც ჯარების გაყვანის შემდეგ განთავისუფლებული, ისე სათადარიგო, ლიკვიდირებულ უნდა იქნას.

3. პირველი ეტაპის დაწყებიდანვე და ატომგულის იარაღის მიტანის ყველა საშუალების საბოლოოდ მოსპობამდე აკრძალულია სპეციალურ მოწყობილობათა ორბიტაზე გაყვანა ან კოსმოსურ სივრცეში მოთავსება, სამხედრო ხომალდების გასვლა ტერიტორიული წყლების ფარგლებს გარეთ და სამხედრო თვითმფრინავების გაფრენა თავიანთი ეროვნული ტერიტორიის გარეთ, რომლებსაც შეუძლიათ ზიდონ მასობრივი მოსპობის იარაღი.

4. რაკეტების გაშვება წარმოებს მხოლოდ და მხოლოდ მშვიდობიანი მიზნით წინასწარ დადგენილი და ურთიერთშეთანხმებული კრიტერიუმების შესაბამისად და ამას თან ახლავს შემოწმების შეთანხმებული ღონისძიებანი, მათ შორის ინსპექცია ასეთი რაკეტების გასაშვები მოედნების გასალაგების ადგილზე.

5. სახელმწიფოები, რომლებსაც აქვთ ატომგულის იარაღი, კისრულობენ ვალდებულებას არ გადასცენ ასეთი იარაღი ან მისი წარმოებისათვის საჭირო ინფორმაცია სახელმწიფოებს, რომლებსაც არა აქვთ ასეთი იარაღი. ამავე დროს სახელმწიფოები, რომლებსაც არა აქვთ ატომგულის იარაღი, კისრულობენ ვალდებულებას თავი შეიკავონ ამ იარაღის წარმოებისაგან.

6. შესაბამისად სახელმწიფოები ამცირებენ ხარჯებს სამხედრო მიზნებისათვის.

7. პირველ ეტაპზე ხორციელდება კონტროლის შემდეგი ღონისძიებანი:

წესდება საერთაშორისო კონტროლი ადგილზე რაკეტული იარაღის, საბრძოლო თვითმფრინავების, წყალზედა სამხედრო ხომალდებისა და წყალქვეშა ნავების და სხვა საშუალებათა ლიკვიდაციისადმი, რომლებიც შეიძლება გამოყენებულ იქნან ატომური და წყალბადის იარაღის მატარებლად. შეთანხმებით შეიძლება შეიქმნას მუდმივი საკონტროლო ჯგუფები ზოგიერთ ქარხანასთან და დანადგართან.

საერთაშორისო საინსპექციო ჯგუფებს, რომლებსაც საკონტროლო ორგანიზაცია გაგზავნის, უფლება ექნებათ აწარმოონ მშვიდობიანი მიზნით გაშვებული რაკეტული მოწყობილობის ყოველმხრივი დათვალიერება და დაესწრონ მის გაშვებას.

კონტროლიორების კავშირი საკონტროლო საბჭოსთან წარმოებს კავშირგაბმულობის არსებული არხებით იმ პრივილეგიების მინიჭებით, რომლებიც უზრუნველყოფენ მოხსენებათა და განკარგულებათა სწრაფად გადაცემას.

8. პირველ ეტაპზე განხორციელდება ატომგულის, ქიმიური და ბიოლოგიური იარაღის წარმოების შეწყვეტისა და ამ სახეობათა იარაღის მარაგის ლიკვიდაციის იმ ღონისძიებათა ერთობლივი შესწავლა, რომლებიც უნდა განხორციელდეს მეორე ეტაპზე.

9. პირველი ეტაპი უნდა დამთავრდეს დაახლოებით 1-1,5 წელიწადში. საერთაშორისო საკონტროლო ორგანიზაცია შეაჯამებს პირველი ეტაპის ღონისძიებათა განხორციელების შედეგებს, რათა მოახსენოს ისინი ხელშეკრულების მონაწილე სახელმწიფოებს, აგრეთვე გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს, საბჭოსა და გენერალურ ასამბლეას.

მეორე ეტაპი

1. ატომგულის, ქიმიური, ბიოლოგიური და მასობრივი მოსპობის სხვა იარაღის სრული აკრძალვა და ამ სახეობათა იარაღის წარმოების შეწყვეტა და მთელი მარაგის ლიკვიდაცია.

2. ყველა სახელმწიფოს შეიარაღებული ძალები მცირდება დადგენილ დონემდე, მათ შორის ამერიკის შეერთებული შტატებისა და სსრ კავშირის შეიარაღებული ძალები მცირდება დონემდე არაუმეტეს 1,7 მილიონი კაცისა. ჩვეულებრივი ტიპების განთავისუფლებული იარაღი და საომარი მასალა უნდა მოისპოს, ხოლო სამხედრო ტექნიკა — მოისპოს ან გამოყენებულ იქნას მშვიდობიანი მიზნით, შესაბამისად მცირდება სახელმწიფოთა სამხედრო ხარჯები.

3. მეორე ეტაპზე ხორციელდება კონტროლის შემდეგი ღონისძიებანი:

საკონტროლო ორგანიზაციის წარმომადგენლები ადგილზე ინსპექციას უწევენ ატომგულის, ქიმიური და ბიოლოგიური იარაღის მთელი არსებული მარაგის მოსპობას. საკონტროლო ორგანიზაციას უფლება ექნება ინსპექცია გაუწიოს ყველა საწარმოს, რომელიც მუშაობს ატომური ნედლეულის მოპოვებაზე, აწარმოებს ან იყენებს ატომურ მასალებს ან ატომის ენერგიას. შეთანხმებით შეიძლება შეიქმნას მუდმივი საკონტროლო ჯგუფები ზოგიერთ საწარმოსთან და დანადგართან.

ადგილზე ხორციელდება საერთაშორისო კონტროლი ჯარების დაშლისა და შეიარაღების მოსპობისადმი.

კონტროლიორების ამოცანაა: მეთვალყურეობა შენაერთებისა და ნაწილების დაშლის, ჩვეულებრივ სახეობათა შეიარაღების მატერიალური ნაწილის, სამხედრო ტექნიკისა და საბრძოლო მარაგის ამოღებისა და მოსპობის შესახებ გადაწყვეტილებათა ზუსტად და დროზე შესრულებისადმი; მოხსენებათა წარდგენა საკონტროლო საბჭოში და იმ ქვეყნის მთავრობისათვის, სადაც ისინი იმყოფებიან.

საერთაშორისო კონტროლიორების ჯგუფში უნდა შედიოდნენ სპეციალისტები, დასაშლელი ნაწილებისა და მოსასპობ სახეობათა შეიარაღების ხასიათის მიხედვით.

საკონტროლო ორგანიზაციას შეუძლია დაუბრკოლებლად ისარგებლოს მასალებით, რომლებიც ეხება სახელმწიფო საბიუჯეტო ასიგნობებს სამხედრო მიზნებისათვის, მათ შორის სახელმწიფოთა საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ორგანოების ყველა გადაწყვეტილებით ამ საკითხზე.

4. მეორე ეტაპზე წარმოებს შემდეგ ღონისძიებათა ერთობლივად შესწავლა, რომლებიც უნდა განხორციელდეს მესამე ეტაპზე:

ა) საყოველთაო და სრული განიარაღების ხელშეკრულების დაცვის უზრუნველყოფის ღონისძიებანი ყველა იმ ღონისძიების დამთავრების შემდეგ, რომლებიც გათვალისწინებულია ამ ხელშეკრულებით;

ბ) მშვიდობისა და უშიშროების შენარჩუნების ღონისძიებანი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების შესაბამისად საყოველთაო და სრული განიარაღების პირობებში.

5. ისევე როგორც პირველი ეტაპიდან მეორეზე გადასვლის დროს, საერთაშორისო საკონტროლო ორგანიზაცია აჯამებს მეორე ეტაპის ღონისძიებათა განხორციელების შედეგებს, რათა ისინი მოახსენოს ხელშეკრულების მონაწილე სახელმწიფოებს, აგრეთვე გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის უშიშროების საბჭოსა და გენერალურ ასამბლეას.

მესამე ეტაპი

1. ყველა სახელმწიფოს შეიარაღებული ძალების ლიკვიდაციის დამთავრება. სახელმწიფოთა განკარგულებაში რჩება მხოლოდ პოლიციის (მილიციის) ყოველი ქვეყნისათვის ზუსტად განსაზღვრული, შეთანხმებული კონტინგენტები, შეიარაღებული მსუბუქი სასროლი იარაღით და განკუთვნილი შინაგანი წესრიგისა და მოქალაქეთა პირადი უშიშროების დასაცავად.

2. მოისპობა ყველა დარჩენილ სახეობის ჩვეულებრივი შეიარაღება და საბრძოლო მარაგი, როგორც შეიარაღებულ ძალებში ისე საწყობებში არსებული, ხოლო სამხედრო ტექნიკა უნდა მოისპოს ან გამოყენებულ იქნას მშვიდობიანი მიზნებისათვის.

3. ლიკვიდირებულ იქნება სამხედრო წარმოება ყველა ქარხანაში, აგრეთვე შეწყდება წარმოება ჩვეულებრივი ტიპის შეიარაღებისა, გარდა იმ მსუბუქი სასროლი იარაღის ზუსტად განსაზღვრული წარმოებისა, რაც განკუთვნილია პოლიციის (მილიციის) კონტინგენტებისათვის, რომლებიც რჩებ

(დასასრული მე-3 გვერდზე)

კომუნისტი
მე-2 გვერდი, შაბათი,
4 ივნისი, 1960 წ.

საბჭოთა მთავრობის წინადადებანი

საყოველთაო და სრული განიარაღების ხელშეკრულების ძირითად დებულებათა შესახებ

(დასასრული)

სახელმწიფოებს საყოველთაო და სრული განიარაღების პროგრამის დამთავრების შემდეგ.

4. უქმდება სამხედრო სამინისტროები, გენერალური შტაბები, ყველა სამხედრო და გასამხედროებული დაწესებულება და ორგანიზაცია, წყდება რეზერვისტთა ყოველგვარი შეკრება. თავიანთი კონსტიტუციური პროცედურების შესაბამისად სახელმწიფოები მიიღებენ საკანონმდებლო აქტებს, რომლებიც აკრძალავენ ახალგაზრდობის სამხედრო განათლებას და გაუქმებენ ყოველგვარი ფორმის საძხედრო სამსახურს.

5. წყდება სახსრების გაცემა სამხედრო მიზნებისათვის ყოველგვარი სახით, როგორც სახელმწიფო ორგანოების ხაზით, ისე კერძო პირებისა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ხაზით. საყოველთაო და სრული განიარაღების განხორციელების შედეგად გახთავისუფლებული სახსრები გამოყენებულ იქნება მოსახლეობის გადასახადების შემცირების ან სრული გაუქმებისათვის, ეროვნული ეკონომიკის სუბსიდირებისათვის, სუსტად განვითარებული ქვეყნებისადმი ეკონომიური და ტექნიკური დახმარების გაწევისათვის.

6. მესამე ეტაპზე ხორციელდება კონტროლის შემდეგი დამატებითი ღონისძიებანი:

საერთაშორისო საკონტროლო ორგანიზაცია გზავნის კონტროლიორებს სამხედრო სამინისტროების, გენერალური შტაბების, ყველა სამხედრო და გასამხედროებული დაწესებულებისა და ორგანიზაციის გაუქმების, სამხედრო სწავლებისა და ყველა სხვა სახეობის სამხედრო საქმიანობის შეწყვეტის შესამოწმებლად ადგილზე.

წესდება კონტროლი სამხედრო მიზნებით სახსრების გაცემის შეწყვეტისადმი.

საკონტროლო ორგანიზაციას საჭირო შემთხვევებში შეუძლია სისტემატური საჰაერო მეთვალყურეობა და აეროფოტოგადაღება დააწესოს სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე.

7. საყოველთაო და სრული განიარაღების პროგრამის დამთავრების შემდეგ საკონტროლო ორგანიზაცია დარჩება და გახახორციელებს მუდმივ კონტროლს სახელმწიფოთა მიერ ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულებისადმი. საკონტროლო საბჭოს უფლება ექნება გაგზავნოს საინსპექციო ჯგუფები სახელმწიფოთა ტერიტორიებზე ყოველ პუნქტსა და ყოველ ობიექტში.

სახელმწიფოები საკონტროლო ორგანიზაციას აწვდიან ცნობებს პოლიციის (მილიციის) კონტინგენტების განლაგების პუნქტების, ყოველ პუნქტში (რაიონში) მათი რიცხვის, აგრეთვე სახელმწიფო საზღვრების ახლოს პოლიციის (მილიციის) მნიშვნელოვანი კონტინგენტების ყველა გადაადგილების შესახებ. საერთაშორისო საინსპექციო ჯგუფები ახორციელებენ ყოველმხრივ კონტროლს იმისადმი, რომ პოლიციის (მილიციის) რიცხობრივი შემადგენლობა და მისი შეიარაღება შეესაბამებოდეს ყოველი ქვეყნისათვის შეთანხმებულ ნორმებს.

8. ძალაში შედის სხვა შემუშავებული ღონისძიებანი სრული განიარაღების შესახებ ხელშეკრულების დაცვის უზრუნველსაყოფად.

9. ხორციელდება მშვიდობისა და უშიშროების შენარჩუნების ღონისძიებანი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების შესაბამისად. სახელმწიფოები კისრულობენ ვალდებულებას საჭირო შემთხვევაში გადასცენ უშიშროების საბჭოს ფორმირებანი სახელმწიფოთა განკარგულებაში დარჩენილი პოლიციის (მილიციის) კონტინგენტების რიცხვიდან.

განიარაღების პროგრამის განხორციელებისა და სახელმწიფოთა სამხედრო ხარჯების შემცირების კვალობაზე ამის შედეგად განთავისუფლებული სახსრების ნაწილი გამოყენებულ იქნება სუსტად განვითარებული ქვეყნებისათვის ეკონომიური დახმარების გასაწევად.

* * *

ასეთია საბჭოთა კავშირის წინადადება საყოველთაო და სრული განიარაღების განხორციელების წესის შესახებ, რომელიც ითვალისწინებს დასავლეთის სახელმწიფოთა მიერ გამოთქმულ მოსაზრებებს.

შემოაქვს რა ეს წინადადება, საბჭოთა მთავრობა მზად არის შეთანხმდეს განიარაღების განხორციელების შესახებ ახლანდელ წინადადებათა საფუძველზე, რომლებიც წარმოადგენენ 1959 წლის 18 სექტემბერს წამოყენებული პროგრამის განვითარებას. მთავარი ის არის, რომ დაიდოს შეთანხმება და დაიწყოს, ბოლოს, საყოველთაო და სრული განიარაღება, რასაც მოელიან ხალხები და რისთვისაც მოგვიწოდებს გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია. საბჭოთა მთავრობა მზად არის გააკეთოს ეს დაუყოვნებლივ, დროის დაუკარგავად, და იგი გამოთქვამს გულწრფელ იმედს, რომ სხვა სახელმწიფოებიც მოიქცევიან ასევე, განიარაღების საქმისათვის პასუხისმგებლობის სრული შეგნებით, რომელიც აკისრია ყველა სახელმწიფოს მთავრობებს, განსაკუთრებით დიდ სახელმწიფოთა მთავრობებს.

1960 წლის 2 ივნისი.

* * *

ტექსტები დოკუმენტებისა, რომლებიც ქვეყნდება, გაეგზავნა ყველა ქვეყნის მთავრობებს, რომლებთანაც სსრ კავშირს დიპლომატიური ურთიერთობა აქვს. საყოველთაო და სრული განიარაღების ხელშეკრულების ძირითად დებულებათა შესახებ საბჭოთა მთავრობის წინადადებათა ტექსტი გაეგზავნა აგრეთვე სხვა სახელმწიფოთა მთავრობებს.

თბილისი ჯაშს უკრავს დაჯილდოებულებს

დამხვდურებით ყოველთვის სავსეა თბილისის ვაგზალი, მაგრამ გუშინ მაინც ისე იყო გაჭედილი, რომ გვერდს ვეღარ ვიბრუნებდით. შეკრებილები ძირითადად ახალგაზრდებია — თბილისის, რუსთავის მოწინავე მუშები, ნოვატორები. მათ ხელში ყვავილების თაიგულები უჭირავთ, და თბილისს ვაგზლის მთელი პერონი ყვავილეთის სამეფოს ჰგავს.

ყოველი მათგანის სახეზე მოახლოებული სიხარულის მოლოდინია აღბეჭდილი. თვალი დასავლეთისაკენ უჭირავთ, საიდანაც უნდა გამოჩნდეს მატარებელი მოსკოვი-თბილისი. ამ მატარებლით ჩვენი რესპუბლიკის დედაქალაქში ჩამოდიან საქართველოს სახელოვანი შვილები — კომუნისტური შრომის ბრიგადებისა და დამკვრელების წოდებისათვის შეჯიბრების მოწინავეთა სრულიად სრულიად საკავშირო თათბირის მონაწილენი.

მომავლის მზვერავებს სიყვარულით ხვდებიან თანამოსაქმეები, მეგობრები, ნათესავები. ამიერკავკასიის ი. ბ. სტალინის სახელობის მეტალურგიული ქარხნის ბრძმედის საამქროს უფროსი ოსტატი ვარდეშ კობერიძე, ბრგე, წარმოსადეგი ვაჟკაცი, რომელსაც მკერდზე სოციალისტური შრომის გმირის ვარსკვლავი უბრწყინავს, წამდაუწუმ საათს დაჰყურებს. მატარებელი მოსკოვი-თბილისი იგვიანებს, მას კი ერთი სული აქვს როდის ჩაიკრავს გულში თავის მეგობარს.

ორკესტრი ასრულებს საზეიმო მარშს. მატარებელი სიჩქარეს უკლებს და მძიმედ ჩერდება. ვაგონის ტალაშში გამოჩნდნენ კომუნისტური შრომის მოწინავეები. მათ მკერდზე ორდენები და მედლები კიაფობს. აი ამიერკავკასიის ი. ბ. სტალინის სახელობის მეტალურგიული ქარხნის ბრძმედის საამქროს ოსტატი, სოციალისტური შრომის ახალი გმირი არჩილ ძამაშვილი. მებრძმედეებმა, რომლებიც აქ სასიქადულო მეტალურგის შესახვედრად მოვიდნენ, ვაგონიდან ჩამოსვლა არ აცალეს ბრიგადირს, ხელში აიტაცეს და აღტაცებული ყიჟინით შეისროლეს ჰაერში.

— შენი ჭირიმე, არჩილ, რომ გვასახელე!

მერე შემოეხვივნენ და სათითაოდ გადაკოცნეს, სოციალისტური შრომის გმირის წოდების მინიჭება მიულოცეს.

— თქვენ ხომ ყოჩაღად ხართ, ბიჭებო!.. დიდი მადლობელი ვარ თქვენი. ჩემს ჯილდოში თქვენც წილი გიდევთ, მარტო ხომ არ ვიდექი ღუმელთან, მარტო ხომ არ ვადნობდი თუჯს!.. — ძლივს ახერხებს პასუხს სიხარულისგან აღტაცებული არჩილი.

გორის ბამბეულის კომბინატის ჩამომხსნელთა ბრიგადის ხელმძღვანელს სოციალისტური შრომის გმირს ელენე გეგელაშვილს ფეიერვერი შემორტყმიან, სხაპასხაპით აყრიან კითხვებს: რა ნახე მოსკოვში, როგორი შთაბეჭდილებებით დაბრუნდი, ვალენტინა გაგანოვას თუ შეხვდით.

— როგორ არა, სურათიც გადავიღეთ ერთად კრემლში. წამოსვლისას მითხრა: ელენე, არ დაგავიწყდეს, ქართველი ლობილები მომიკითხეო. დამპირდა, ამ ზაფხულს უეჭველად გესტუმრებით საქართველოშიო.

— აბა მასპინძლობა ჩვენზე იყოს, — ტაში შემოჰკრეს ქალიშვილებმა.

ჩამოვიდნენ კომუნისტური შრომის ბრიგადებისა და დამკვრელების წოდებისათვის შეჯიბრების მოწინავეთა სრულიად საკავშირო თათბირის მონაწილენი დკ თან ჩამოიტანეს გამარჯვების სიხარული. მათ მოუთმენლად მიელიან მშობლიურ საწარმოთა კოლექტივები, რომ შვიდწლედის ზღუდეებზე იერიშის ახალი, უფრო თამამი, გაბედული გეგმები დასახონ.

* * *

სურათზე: კომუნისტური შრომის ბრიგადებისა და დამკვრელების წოდებისათვის შეჯიბრების მოწინავეთა სრულიად საკავშირო თათბირზე საქართველოს სსრ დელეგაციის წევრთა შეხვედრა თბილისის ვაგზალზე.

ფოტო ვლ. გინზბურგისა.

„კოლხეთის ცისკარის“ გმირები სცენაზე

ქუთაისის თეატრის გასტროლები

კონსტანტინე ლორთქიფანიძის „კოლხეთის ცისკარის“ დიდი ჯარმატება მეოთვალთა უფართოეს ასაკი გააპირობა ნაყოფიერების აქტუალობამ, მსატვრულია და ცხოვრებისეულია სიმართლეთ, ალბათ სავაკეთი ეუიებრივია, რომ „კოლხეთის ცისკრის“ გმირებია თეატრის სცენაზე ჩვენებამ მაყურებელთა დიდი ინტერესი გაძოიწვია.

ინსცენირების ავტორებმა (კ. ლორთქიფანიძე, ა. ვასაძე და ლ. სალიკიძე) ძირითადად შეძლეს რომანის ეხატვრულ სახეთა ძრავალფეროვანი გალერეია დრამატურგიული საძეალებით ჩვენება. მაყურებელი ხედავს ნაცობ სახეებს, გაიცდის ძათს სევდას, სიხარულს, წარმატებას.

ლადო მესხიშვილის სახელობის ქუთაისის დრამატულმა თეატრმა შთამბეჭდავ სანახაობად წარმოგვიდგინა „კოლხეთის ცისკარში“ ბელეტრისტული ხედვით ნაამბობი.

ქუთაისის თეატრის ამ სპექტაკლზე ბევრი ითქვა და დაიწერა. ამიტომ ამ პატარა წერილში ჩვენ არ ვაპირებთ მისი ყველა ღირსებისა ან სუსტი ადგილების გახილვა-შეფასებას, მხოლოდ აღვნიშნავთ იმ დიდ ჯარმატებას, რაც სპექტაკლმა მოიპოვა თბილისის მაყურებლებში.

პიესის დამდგმელმა საბჭოთა კავშირის სახალხო არტისტმა აკ. ვასაძემ შექმნა ნამდვილად მოიეენტტური სპექტაკლი ქართული საბჭოთა სოფლის ახლო წარსულის ისტორიიდან. მან შესანიშნავად წარმართა ქუთაისის თეატრის აქტიორთა წარმომსახველობითი უნარი, სცენური სიცოცხლე მიანიჭა ბელეტრისტული ნაწარმოების გმირებს. თბილისელი მაყურებლები ეეშმარიტად გაიტაცეს ქუთაისი თეატრის მსახიობებმა როლების დიდი სიმართლით გამოხატვით. აქტიორთა უფროს თაობას, ჩვენს რესპუბლიკაში კარგად ცნობილ აქტიორებს: თ. კიკნაძეს, ვ. ჩხიკვაძეს, შ. ხაჟალიას, შ. პირველს, ი. ხვიჩიას, ნ. სალარაძეს, კ. აბესაძეს, ა. ქელბაქიანს, გრ. კოკელაძეს, ა. ჩიქვინიძეს, გ. სვანიძეს, ვ. მეგრელიშვილს, ვ. გვენცაძეს, გრ. ნაცვლიშვილს, ბ. კოკელაძეს და სხვებს გვერდს უმშვენებენ ახალგაზრდა ძალები, რომელთა შორის თბილისელი მაყურებლის მოწონება დაიმსახურეს: ნ. წიკლაურმა, ც. ბერიძემ, თ. ლასხიშვილმა, გ. ლასხიშვილმა, ე. სვანიძემ, ც. ოთიაშვილმა და სხვ.

ოპერის თეატრის სცენა ხელსაყრელი ვერ აღმოჩნდა სპექტაკლის უფრო ეფექტური ჩვენებისათვის. უწინარეს ყოველისა უნდა აღინიშნოს, რომ სპექტაკლის ყველა სურათი საგრძნობ სიბნელეში მიმდინარეობდა. დ. თავაძის შესანიშნავი მხატვრული გაფორმება რამდენადმე ფერმკრთალად გამოიყურებოდა. თავისთავად ცხადია, არ შეიძლებოდა ეს არ შეენიშნა მაყურებელს.

სპექტაკლის მუსიკა, რომელიც კომპოზიტორ რ. გაბიჩვაძეს ეკუთვნის ორგანულად შეუხს სპექტაკლისათვის არჩეულ მანერაში და გვხიბლავს ქართული მელოდიური ეფერით.

გ. ქილბაქიანი.

„ოჯელო“ — ქუთაისელთა სპექტაკლი

გუშინ ქუთაისელმა სტუმრებმა წარმოადგინეს უ. შექსპირის ტრაგედია „ოტელო“ (დამდგმელი — სსრ კავშირის სახალხო არტისტი აკ. ვასაძე; მხატვარი — ი. პეტრაიტისი; კომპოზიტორი — ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე ი. ტუსკია).

მთავარ როლებს ასრულებდნენ: რესპუბლიკის დამსახურებული არტისტები ვ. მეგრელიშვილი (ოტელო), შ. ხაჟალია (იაგო), მსახიობები ქ. კოლხიდელი (დეზდემონა), ნ. სალარაძე (ემილია), ე. სვანიძე (კასიო) და სხვები.

ქუთაისელთა სპექტაკლმა „ოტელომ“, უ. შექსპირის უკვდავი ტრაგედიის ახალი სცენური გააზრების ცდამ, საერთო ინტერესი გამოიწვია.

ინგლისის გამოფენაგე მოსკოვში

2 ივნისს პოლიტექნიკურ მუზეუმში ინგლისის გამოფენის „პლასტიკური მასები მრეწველობაში“ გახსნის წინ იგი ინახულეს ამხანაგებმა ნ. გ. იგნატოვმა, ა. ნ. კოსიგინმა, ნ. ვ. პოდგორნიმ, დ. ს. პოლიანსკიმ, ნ. ს. ხრუშჩოვმა, დ. ს. კოროტჩენკომ, ა. პ. კირილენკომ, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილემ, სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტის თავმჯდომარემ ვ. ნ. ნოვიკოვმა, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს სახელმწიფო სამეცნიერო-ტექნიკური კომიტეტის თავმჯდომარემ კ. დ. პეტუხოვმა, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს ქიმიის საკითხთა სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარემ ვ. ს. ფედოროვმა.

კომუნისტური პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელებს შეხვდნენ დიდი ბრიტანეთის ელჩი სსრ კავშირში სერ პატრიკ რაილი, საელჩოს თანამშრომლები, ინგლისელი სპეციალისტები — ფირმის „იმპირიელ კემიკლ ინდასტრის“ წარმომადგენლები.

ახსნა-განმარტებას იძლეოდა ფირმის წარმომადგენელი ჯონ სვოლოუ.

ნ. ს. ხრუშჩოვმა დათვალიერების შემდეგ მადლობა გადაუხადა გამოფენის ორგანიზატორებს. (საკდესი).

საქართველოს სტუმრები

ბათუმი, 3 ივნისი. (საქდესი). აეროპორტში სამ დღეს იყო ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობის დელეგაცია, რომელსაც მეთაურობდა სახელმწიფო მეურნეობათა მინისტრი, ვიეტნამის მშრომელთა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრი ამხანაგი ჩან ხიუ-ზიკი.

დელეგაციამ დაათვალიერა ბათუმის ბოტანიკური ბაღი, ვ. ი. ლენინის სახელობის ჩაქვის ჩაის საბჭოთა მეურნეობა, ბობოყვათის კოლმეურნეობა, ციხისძირის ციტრუსოვანთა საბჭოთა მეურნეობა, გაეცნო აეპარის სუბტროპიკულ სოფლის მეურნეობას.

პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს პლენუმი

8 ივნისს, ქ. თბილისში, შრომის სასახლის (გრიბოედოვის ქ. № 19) სხდომათა დარბაზში,

დილის 10 საათზე მოწვეულია

პროფკავშირთა საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს მორიგი მეორე პლენუმი.

ხარისხოვანი ჩაის ფოთლის დამზადების გეგმის შესრულება რესპუბლიკაში

1960 წლის 31 მაისისათვის (ტონოგით)

	გეგმა 1960 წლის	გეგმა მაისისა და ივნისის	შესრულება	შესრულება პროცენტობით წლიური გეგმისა	შესრულება პროცენტობით მაისისა და ივნისის გეგმისა
აჭარის ასსრ	23.600	11.330	7.558	32,0	66,7
აქედან:					
ბათუმის რაიონი	6.090	2.928	1.942	31,9	66,3
ქობულეთის	17.410	8.357	5.567	32,0	66,6
ქედის	100	45	49	49,0	108,9
აფხაზეთის ასსრ	22.750	10.228	6.451	28,4	63,1
აქედან:					
გალის რაიონი	11.610	5.259	3.313	29,5	63,0
ოჩამჩირის	7.670	3.442	2.159	28,1	62,7
სოხუმის	1.050	465	329	31,3	70,8
გუდაუთის	2.400	1.062	650	27,1	61,2
ძახარიის	27.400	13.155	8.126	29,7	61,8
ჩოხატაურის	4.200	2.015	1.390	33,1	69,0
ლანჩხუთის	7.700	3.620	2.617	34,0	72,3
სამტრედიის	790	370	291	36,8	78,6
წულუკიძის	2.550	1.200	930	36,5	77,5
წყალტუბოს	2.500	1.200	891	35,6	74,3
ტყიბულის	2.550	1.200	878	34,4	73,2
ცაგერის	2.900	1.360	926	31,9	68,1
აბაშის	425	200	92	21,6	46,0
გეგეჭკორის	6.840	3.148	1.942	28,4	61,7
ზუგდიდის	17.930	8.429	4.960	27,7	58,8
წალენჯიხის	7.935	3.730	1.597	20,1	42,8
ჩხოროწყუს	5.400	2.540	1.708	31,6	67,2
ხობის	2.165	1.020	680	31,4	66,7
ფოთის	200	80	99	49,5	123,8
ზესტაფონის	30	12	16	53,3	133,3
ქ. ჭიათურა	110	45	32	29,1	71,1
ვანის	40	16	17	42,5	106,3
ქ. ფოთი	5	2	1	20,0	50,0
სულ საქართველოს სს რესპუბლიკაში	138.000	64.900	41.203	29,9	63,5
იყო 1959 წ. 1 ივნისისათვის	133.000	61.219	40.705	30,6	66,5
იყო 1960 წ. 25 მაისისათვის	—	—	25.489	18.5	39,3

რედაქციისაგან: რესპუბლიკაში დღითიდღე ძლიერდება ჩაის ფოთლის კრეფის ტემპი. მეჩაიეობის ბევრ რაიონს გასული წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით უკვე თვალსაჩინო წარმატებები აქვს მოპოვებული, მახარაძის, ბათუმის, ქობულეთის, წულუკიძის, ლანჩხუთისა და ზოგიერთ სხვა რაიონში მეჩაიეები წელს გაცილებით მეტ და მაღალხარისხოვან ჩაის ფოთოლს კრეფენ, გულმოდგინედ და დაუღალავად შუაობენ, მაგრამ თუ დავუკვირდებით წინამდებარე ცხრილს, ნათელი გახდება, რომ ამ მხრივ მეჩაიეობის ყველა რაიონში როდია სახარბიელო მდგომარეობა. წალენჯიხის რაიონს ჩაის ფოთლის კრეფის მაის-ივნისის გეგმა შესრულებული აქვს 42,8 პროცენტით, აბაშის რაიონს — 46,0 პროცენტით, ზუგდიდის რაიონს — 58,8 პროცენტით, რაც იმაზე მეტყველებს, რომ მეჩაიეობის ზოგიერთ რაიონში ჩაის ფოთლის კრეფის ტემპები ჯერ კიდევ შეუწყვარებლად დაბალია, მაშინ როცა დადგა ჩაის კრეფის გადამწყვეტი პერიოდი, როცა ჩაის ბუჩქის ვეგეტაციური განვითარებისა და პირველხარისხოვანი მწვანე მასის ზრდის საუკეთესო პირობებია.

მართალია, გასულ წელთან შედარებით წელს 31 მაისისათვის რესპუბლიკაში მოკრეფილია 497 ტონით მეტი ჩაი, მაგრამ არ უნდა დავივიწყოთ, რომ მიმდინარე წელს გეგმებიც გაზრდილია, რომლის შესრულებაც კიდევ უფრო დაძაბულ შრომას მოითხოვს.

საქართველოს მეჩაიეები, რომლებმაც იციხრეს მისცენ სამშობლოს 145 ათასი ტონა ჩაის ხარისხოვანი ფოთოლი, თავიანთ ხიტყვას დროულად ვერ შეასრულებენ, თუ მეჩაიეობის ყველა რაიონმა დაუყოვნებლივ არ გაძლიერა ჩაის ფოთლის კრეფის ტემპი. საჭიროა ისე მოეწყოს მეჩაიეთა შრომის ორგანიზაცია, რომ უნაყოფოდ არ დაიკარგოს ძვირფასი დრო, ყოველდღიურად იკრიფებოდეს და სახელმწიფოს ბარდებოდეს მეტი ხარისხოვანი ჩაის ფოთოლი, ვიდრე გასული წლის ამავე პერიოდში იკრიფებოდა.

მე-3 გვერდი, შაბათი,
4 ივნისი, 1960 წ.

შეუდრეკელი ლენინელი

„ასეთი ხალხი ლურსმნად რომ იქცეს, ლურსმანს ვერ ნახავ ამაზე მტკიცეს“. პოეტის ამ სიტყვებით არიან დახასიათებული სკკპ ისტორიის უკანასკნელ გამოცემაში დიდი ლენინის არმიის ყველაზე სახელოვანი წარმომადგენლები, რომელთა რიცხვში ერთ-ერთი პირველი ადგილი იკავს მიხეილის-ძე სვერდლოვს უჭირავს.

იაკობ მიხეილის-ძე სვერდლოვი დაიბადა 1885 წლის 4 ივნისს ნიუნი ნოვგოროდში (ახლანდელი გორკი), ხელოსნის ოჯახში. იგი 10 წლისა იყო, როდესაც გიმნაზიაში შეიყვანეს, მაგრამ გიმნაზიაში მხოლოდ 5 წელიწადს სწავლობდა, რადგანაც ცხოვრებამ აიძულა სრულიად ახალგაზრდას მუშაობა დაეწყო. თითქმის ერთდროულად 15 წლის იაკობი ებმება არალეგალურ პარტიულ მუშაობაში, აქტიურ მონაწილეობას იღებს ფარული სტამბის მოწყობაში და უკვე 16 წლისას ამატიმრებენ პირველად რევოლუციურდემონსტრაციაში მონაწილეობის გამო.

1903 წელს რსდმპ მეორე ყრილობის შემდეგ სვერდლოვი გადაჭრით დგება ლენინის პოზიციებზე, თანმიმდევრულად იცავს მათ და ენერგიულ ბრძოლას აჩაღებს ოპორტუნისტი მენშევიკების წინააღმდეგ. 1904 წლის ნოემბრიდან ვიდრე 1905 წლის სექტემბრამდე რსდმპ ჩრდილოეთის კომიტეტის დავალებით აქტიურ რევოლუციურ მუშაობას ეწევა იაროსლავლში, კოსტრომაში, ყაზანში, სარატოვსა და სხვა ქალაქებში, მგზნებარე სიტყვებით გამოდის მუშების წინაშე კრებებზე და მიტინგებზე. სწორედ ამ პერიოდში გაიფურჩქნა მისი შესანიშნავი ნიჭი ორგანიზატორისა და მგზნებარე ორატორისა — სახალხო ტრიბუნისა ამ სიტყვის სრული აზრით. 1905 წლის ოქტომბერში პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და პირადად ლენინის მითითებით სვერდლოვი გადადის ურალში და სათავეში უდგება ურალის პარტიული ორგანიზაციების მუშაობას. აქ მან მუშათა მასების დიდი სიყვარული დაიმსახურა. შესანიშნავი კონსპირატორი მოხერხებულად აღწევდა თავს მეფის ჟანდარმების დევნას, დადიოდა ურალის მსხვილ მუშათა ცენტრებში, ხელმძღვანელობდა მუშათა დეპუტატების ეკატერინბურგის (ამჟამად სვერდლოვსკი) საბჭოს, ქმნიდა ურალის მტკიცე ბოლშევიკურ ორგანიზაციას, ამზადებდა მუშათა მასებს ცარიზმის წინააღმდეგ გადამწყვეტ იერიშისათვის.

1906 წლის 11 ივნისს პროვოკატორის მიერ გაცემული სვერდლოვი დაატიმრეს და თითქმის სამი წელი ტანჯეს პერმისა და ეკატერინბურგის ციხეებში. პატიმრობის ჟამის განსვლის შემდეგ სვერდლოვი ცოტახანი მიემგზავრება ფინეთში და მერე 1909 წელს ჩადის მოსკოვში. პარტიის ცენტრალური კომიტეტი მას ავალებს მოსკოვის პარტიული ორგანიზაციის აღდგენას, რომელიც 1905 წლის რევოლუციის შემდეგ სტოლიპინის რეაქციამ დაარბია. იგი შეუპოვრად ებრძვის ოტზოვისტებს, ლიკვიდატორებს, ტროცკისტებს და ყველა იმათ, ვინც იჩენდა ბერეკბრეხერობას მუშათა საქმისადმი. მაგრამ მეფის ოხრანკამ სვერდლოვი იმავე წლის დეკემბერში დააპატიმრა. იგი გადაასახლეს სამი წლით ნარიმის მხარეში.

შეუდარებელი ენერგიის პატრონი სვერდლოვი ექვსი თვის განმავლობაში ხუთჯერ გამოიქცა შორეული ნარიმის მხარიდან. მაგრამ მარტო მეექვსე გამოქცევა დამთავრდა წარმატებით, და იგი უკვე 1912 წლის 7 დეკემბერს ჩადის პეტერბურგში და, როგორც ცენტრალური კომიტეტის წევრი, აქტიურად მონაწილეობს გაზეთ „პრავდის“ მუშაობაში.

1913 წელს ი. მ. სვერდლოვი კვლავ დააპატიმრეს და ამჯერად გადაასახლეს ციმბირის შორეულ ჩრდილოეთში — ტურუხანსკის მხარეში. ამ გადასახლებიდან იგი იხსნა მხოლოდ 1917 წლის თებერვლის რევოლუციამ.

ი. მ. სვერდლოვს, რომელიც გადასახლებიდან პეტერბურგში მიეშურებოდა, მტკიცედ სწამდა, რომ საჭიროა რევოლუციის პირველი ეტაპიდან მეორე ეტაპზე გადასვლის მომზადება, რომელმაც ძალაუფლება უნდა გადასცეს პროლეტარიატს და გლეხობის უღარიბეს ფენებს. ამ რწმენით დაესწრო იგი ბოლშევიკების სრულიად რუსეთის მეშვიდე (აპრილის) კონფერენციას, როგორც ურალის პარტიული ორგანიზაციის დელეგატი. კონფერენციაზე სვერდლოვი აირჩიეს ცენტრალური კომიტეტის წევრად. ხოლო შემდეგ პარტიის ცნტრალური კომიტეტის მდივანი გახდა. ი. მ. სვერდლოვი ი. ბ. სტალინთან ერთად ხელმძღვანელობდა პარტიის VI ყრილობის მომზადებასა და მუშაობას. ყრილობაზე სვერდლოვმა გააკეთა საანგარიშო მოხსენება ცენტრალური კომიტეტის ორგანიზაციული მუშაობის შესახებ.

რევოლუციის მშვიდობიანი განვითარების პერიოდი დამთავრდა. მასების აბსოლუტური უმრავლესობა დარწმუნდა რევოლუციის აუცილებლობაში. 16 ოქტომბერს ცენტრალური კომიტეტის გაფართოებული სხდომა ი. მ. სვერდლოვს ირჩევს აჯანყების სახელმძღვანელო სამხედრო-რევოლუციური ცენტრის შემადგენლობაში.

დიდი ოქტომბრის რევოლუციის შემდეგ კიდევ უფრო ყოველმხრივ გაიშალა შეუდრეკელი ბოლშევიკის და მამაცი მებრძოლის ი. მ. სვერდლოვის შესანიშნავი თვისებები.

1917 წლის 21 ნოემბერს ი. მ. სვერდლოვი აირჩიეს სრულიად რუსეთის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარედ. იგი იყო, როგორც ლენინი ამბობდა, „პირველი სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის პირველი ადამიანის“ პოსტზე. ამ პერიოდში ჩვენი პარტია დიდი ლენინის მეთაურობით უდიდეს ღონისძიებებს ახორციელებდა ახალგაზრდა საბჭოთა სახელმწიფოს განსამტკიცებლად, და ამ ისტორიული ამოცანის გადაწყვეტაში დიდი სიმძიმე დააწვა იაკობ მიხეილის-ძე სვერდლოვს. იგი დიდი გულმოდგინებით მუშაობდა ახალი საბჭოთა სახელმწიფო აპარატის შესაქმნელად, მის მუშაობაში ფართო მასების ჩასაბმელად. ამ მრავალმხრივმა, ცოცხალმა და უაღრესად დიდმა ორგანიზატორულმა მუშაობამ ი. მ. სვერდლოვს საბჭოთა ხელისუფლების გამოჩენილი ორგანიზატორისა და მშენებელის სახელი მოუხვეჭა.

როგორც რკპ (ბ) ცენტრალური კომიტეტის მდივანი, ი. მ. სვერდლოვი დიდ მუშაობას ეწეოდა ადგილებზე პარტიული მუშაობის მაღალ დონეზე დასაყენებლად. იგი განსაკუთრებული ყურადღებითა და გულისხმიერებით ეკიდებოდა პარტიულ მუშაკთა კადრების შერჩევას, მათთან მუშაობის სწორად დაყენებას.

იაკობ მიხეილის-ძე სვერდლოვი გარდაიცვალა 1919 წლის 16 მარტს. მან მხოლოდ 34 წელი იცოცხლა და აქედან 12 წელი საპყრობილეებსა და გადასახლებაში გაატარა. მაგრამ იგი ცოცხლობს კომუნისტების მშენებელი საბჭოთა ხალხის ყოველდღიურ საქმეებში.

გ. ნამყენია.

საერთაშორისო
დეკუმენტი, ცნობები, მიმოხილვა
ცხოვრება

ათათურქის გზით?!..

დაძაბული ვითარება თურქეთში, რაც გამწვავდა ამ უკანასკნელ კვირეებში ანკარის, სტამბოლისა და იზმირის უმაღლეს და საშუალო სასწავლებელთა მოსწავლეების მთავრობის საწინააღმდეგო დემონსტრაციებთან დაკავშირებით, ა. მენდერესის მთავრობის სამინაო და საგარეო პოლიტიკის პირდაპირი შედეგია.

დემოკრატიული პარტია, რომლის ლიდერიც იყო მენდერესი, ხელისუფლებას სათავეში ჩაუდგა 1950 წლის გაზაფხულზე პარლამენტის არჩევნების შედეგად. სახალხო-რესპუბლიკურმა პარტიამ, რომელიც დაახლოებით 30 წელიწადს თითქმის უცვლელად ხელმძღვანელობდა თურქეთს, გამანაგურებელი დამარცხება განიცადა. თურქული და უცხოეთის პრესა სახალხო-რესპუბლიკური პარტიის დამარცხებას მაშინ ხსნიდნენ ერთი მხრივ იმით, რომ ამომრჩეველთა მნიშვნელოვან ნაწილს გაუცრუვდა მისი საქმიანობის იმედი და ხალხი აღაშფოთა მმართველი წრეების კორუპციამ, ხოლო მეორე მხრივ იმ მიეფით, რომ დემოკრატიული პარტია, რომელიც 1945 წელს შექმნა სახალხო-რესპუბლიკური პარტიიდან გასულ პირთა ჯგუფმა, შეძლებდა უზრუნველეყო თურქეთისათვის ეკონომიური აღმავლობა და დემოკრატიული თავისუფლებანი.

მაგრამ ხელისუფლების სათავეში დემოკრატიული პარტიის ათი წლის ყოფნამ ვერ გაამართლა ეს იმედი. თურქეთის ეკონომიური მდგომარეობა განუწყვეტლივ უარესდებოდა და 1960 წლის დასაწყისისთვის ამ მდგომარეობას ახასიათებდა სერიოზული სავალუტო-საფინანსო სიძნელეები, საშინაო და საგარეო დავალიანების ზრდა, კრიზისული მოვლენები მრეწველობის მთელ რიგ დარგებში, ფართო მოხმარების საქონლის და კვების პროდუქტების ფასების ზრდა, უმუშევრობის გაფიდება. და სხვ. ოფიციალური მონაცემებით, თურქეთის საგარეო და საშინაო ვალებმა შეადგინა 7,6 მილიარდი თურქული ლირა, ხოლო გაზეთ „მილიონტის“ მონაცემებით თურქეთის მარტო საგარეო ვალები აღწევს 13 მილიარდ თურქულ ლირას (1.350 მილიონ დოლარს). როგორც გაზეთი „ულუსი“ იუწყებოდა, ცხოვრების ღირებულება თურქეთში 1959 წლის შუა ხანებისათვის ექვსჯერ გაიზარდა 1950 წელთან შედარებით, იმავე 1959 წელს საფეიქრო მრეწველობის წარმოება შემცირდა 50 პროცენტით, ხოლო სპილენძის ამოღება 38 პროცენტით დაეცა. მარცვლეულის საერთო მოსავალი 1959 წელს შემცირდა 3 მილიონი ტონით 1958 წელთან შედარებით, რამაც მძიმე გავლენა მოახდინა გლეხობის მდგომარეობაზე, რომელიც ისედაც მძიმე პირობებშია, იდგან თურქეთის სოფელს დიდად აწუხებს მიწის ნაკლებობა და უმიწაწყლობა.

თურქეთის ეკონომიური მდგომარეობის გაუარესებამ, უმუშევრობისა და ფასების ზრდამ, მშრომელი მასების მატერიალური მდგომარეობის გაუარესებამ მენდერესის მთავრობის პოლიტიკის გამო მკვეთრი უკმაყოფილება გამოიწვია მუშებში, გლეხებში, ინტელიგენციის მნიშვნელოვან ნაწილში.

ყოველივე ამან გამოიწვია ა. მენდერესის მთავრობის მკვეთრი გაკრიტიკება. ოპოზიცია აღნიშნავდა, რომ თურქეთის ინდუსტრიალიზაციის გეგმები, რომლებიც მთავრობამ შეიმუშავა, შედგენილია თურქეთის მეურნეობის რეალურ მოთხოვნილებათა და შესაძლებლობათა გაუთვალისწინებლად და რომ ბევრი ხარჯი ეკონომიურად არ არის გამართლებული. რეპრესიები პრესის წინააღმდეგ, ოპოზიციის დევნა, პოლიციის ტერორი აძლიერებდნენ ა. მენდერესის რეჟიმის გამო უკმაყოფილების ზრდას. ოპოზიციას სათავეში ედგა თურქეთის ყველაზე დიდი და გავლენიანი პარტია — სახალხო-რესპუბლიკური პარტია, რომელსაც მეთაურობდა თურქეთის ყოფილი პრეზიდენტი ისმეთ ინენიუ. ამ პარტიამ შეძლო წელში გამართულიყო დამარცხების შემდეგ, რაც 1950 წელს გამიცადა, და უკვე 1957 წლის პარლამენტის არჩევნებში წარმოადგენდა სერიოზულ საფრთხეს დემოკრატიული პარტიისათვის. უკანასკნელ ხანს გართულდა ურთიერთობა მენდერესის მთავრობასა და თურქეთის არმიას შორის. ეს აისახა მრავალრიცხოვან დათხოვნითა და გადაადგილებით თურქეთის ჯარების ხელმძღვანელ შემადგენლობაში.

ისწრაფოდა რა გაენადგურებინა ოპოზიცია და ძირი გამოეთხარა თავის პოლიტიკურ მოწინააღმდეგეთა მდგომარეობისათვის, ა. მენდერესმა ამა წლის აპრილში დიდ ეროვნულ კრებაში (პარლამენტი), სადაც ხმის უმრავლესობა ჰქონდა, გაიყვანა კანონი სახალხო - რესპუბლიკური პარტიის საქმიანობის გამომკვლევი სპეციალური კომისიის შექმნის შესახებ, საერთაშორისო ხელშეკრულებისა და შეთანხმებისადმი. „ჩვენ გვწამს ნატო და სენტო და მათი ერთგული ვართ“, — ხაზგასმულია მიმართვაში. ამით თითქოს დადასტურებულია მენდერესის საგარეო პოლიტიკის მონაცემები. ამერიკის პრესის ცნობებით, ეროვნული ერთიანობის კომიტეტმა, აცნობა რა 28 მაისს ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩს თურქეთში არმიის მიერ მოწყობილი გადატრიალების ამბავი, განუცხადა მას, რომ ეს ნაბიჯი არ არის მიმართული თურქეთის მოკავშირეთა წინააღმდეგ.

გზით?!..

თურქეთში მომხდარი სახელმწიფოებრივი გადატრიალების ცნობას შეშფოთება არ გამოუწვევია ლონდონში, ვაშინგტონსა და პარიზში. ინგლისის რეიტერის საგაზეთმა გამოაქვეყნა ცნობა, რომ თურქეთის ახალ მთავრობას, რომელსაც გენერალი ჯემალ გიურსელი ხელმძღვანელობს, ალბათ, კარგად შეხვდებიან დასავლეთის მოკავშირეები. დასავლეთი, ხაზს უსვამს საგაზეთო, დაინტერესებულია, რომ თურქეთი თავისი კავშირების ერთგული დარჩეს. ამერიკის ბურჟუაზიული გაზეთები წერენ, რომ თურქეთის რესპუბლიკის ხელმძღვანელობაში მომხდარი ცვლილებანი გავლენას არ მოახდენენ მის ურთიერთობაზე შეერთებულ შტატებთან. ყოველად უეჭველად მიგვაჩნია, ამტკიცებს გაზეთი „ნიუ-იორკ ტაიმსი“, რომ რომელმა პარტიამაც უნდა აიღოს ძალაუფლება ხელში თურქეთში, თურქეთი წინანდებურადვე მტკიცედ იდგება დასავლეთის მხარეზე.

ამავე დროს ეროვნული ერთიანობის კომიტეტის მმართველი აღნიშნულია, რომ თურქეთის ახლანდელი ხელმძღვანელობის მიზანია — **„ხელმძღვანელობა დარჩეს მშვიდობის პრინციპებისადმი ქვეყნის შიგნით და მთელ მსოფლიოში, იმ პრინციპებისადმი, რომლებიც დიდმა ათათურქმა შეიმუშავა“.**

მაგრამ თურქეთის საგარეო საქმეთა მინისტრად სელიმ სარპერის დანიშვნა, რომელიც ამ უკანასკნელ დღეებში განხორციელდა, ნათელს ხდის ყოველივეს, თუ რა ხაზი იქნება გაბატონებული თურქეთის საგარეო პოლიტიკაში. სარპერი ხომ დიდი ხნის მანძილზე თავგამოდებით იცავდა თურქეთის საგარეო პოლიტიკას გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდებიადმი, აგრეთვე წინათ დადებული ყველა საერთაშორისო ხელშეკრულებისა და შეთანხმებისადმი. „ჩვენ გვწამს ნატო და სენტო და მათი ერთგული ვართ“, — ხაზგასმულია მიმართვაში. ამით თითქოს დადასტურებულია მენდერესის საგარეო პოლიტიკის მონაცემები. ამერიკის პრესის ცნობებით, ეროვნული ერთიანობის კომიტეტმა, აცნობა რა 28 მაისს ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩს თურქეთში არმიის მიერ მოწყობილი გადატრიალების ამბავი, განუცხადა მას, რომ ეს ნაბიჯი არ არის მიმართული თურქეთის მოკავშირეთა წინააღმდეგ.

თურქეთში მომხდარი სახელმწიფოებრივი გადატრიალების ცნობას შეშფოთება არ გამოუწვევია ლონდონში, ვაშინგტონსა და პარიზში. ინგლისის რეიტერის საგაზეთმა გამოაქვეყნა ცნობა, რომ თურქეთის ახალ მთავრობას, რომელსაც გენერალი ჯემალ გიურსელი ხელმძღვანელობს, ალბათ, კარგად შეხვდებიან დასავლეთის მოკავშირეები. დასავლეთი, ხაზს უსვამს საგაზეთო, დაინტერესებულია, რომ თურქეთი თავისი კავშირების ერთგული დარჩეს. ამერიკის ბურჟუაზიული გაზეთები წერენ, რომ თურქეთის რესპუბლიკის ხელმძღვანელობაში მომხდარი ცვლილებანი გავლენას არ მოახდენენ მის ურთიერთობაზე შეერთებულ შტატებთან. ყოველად უეჭველად მიგვაჩნია, ამტკიცებს გაზეთი „ნიუ-იორკ ტაიმსი“, რომ რომელმა პარტიამაც უნდა აიღოს ძალაუფლება ხელში თურქეთში, თურქეთი წინანდებურადვე მტკიცედ იდგება დასავლეთის მხარეზე.

ამავე დროს ეროვნული ერთიანობის კომიტეტის მმართველი აღნიშნულია, რომ თურქეთის ახლანდელი ხელმძღვანელობის მიზანია — **„ხელმძღვანელობა დარჩეს მშვიდობის პრინციპებისადმი ქვეყნის შიგნით და მთელ მსოფლიოში, იმ პრინციპებისადმი, რომლებიც დიდმა ათათურქმა შეიმუშავა“.**

მაგრამ თურქეთის საგარეო საქმეთა მინისტრად სელიმ სარპერის დანიშვნა, რომელიც ამ უკანასკნელ დღეებში განხორციელდა, ნათელს ხდის ყოველივეს, თუ რა ხაზი იქნება გაბატონებული თურქეთის საგარეო პოლიტიკაში. სარპერი ხომ დიდი ხნის მანძილზე თავგამოდებით იცავდა თურქეთის საგარეო პოლიტიკას გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდებიადმი, აგრეთვე წინათ დადებული ყველა საერთაშორისო ხელშეკრულებისა და შეთანხმებისადმი. „ჩვენ გვწამს ნატო და სენტო და მათი ერთგული ვართ“, — ხაზგასმულია მიმართვაში. ამით თითქოს დადასტურებულია მენდერესის საგარეო პოლიტიკის მონაცემები. ამერიკის პრესის ცნობებით, ეროვნული ერთიანობის კომიტეტმა, აცნობა რა 28 მაისს ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩს თურქეთში არმიის მიერ მოწყობილი გადატრიალების ამბავი, განუცხადა მას, რომ ეს ნაბიჯი არ არის მიმართული თურქეთის მოკავშირეთა წინააღმდეგ.

ნ ი უ ა ნ ს ე ბ ი

ანკარა, 1 ივნისი. (საკ-დესი). დღეს აქ გაიმართა თურქეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის სელიმ სარპერის პრესკონფერენცია ადგილმპრივი და უცხოელი ჟურნალისტებისათვის.

სარპერმა განაცხადა, რომ თურქეთის საგარეო პოლიტიკაში ძირეული ცვლილება არ მოხდება, მაგრამ ხაზგასმით აღნიშნა, რომ იქნება ერთგვარი. ახალი ნიუანსები საგარეო პოლიტიკის პრაქტიკულად განხორციელებაში: ახალ მთავრობას განზრახული აქვს იაროს წინ, რაც შეეხება თურქეთის დამოუკიდებლობისა და სუვერენიტეტის დაცვას. თურქეთი თავის ურთიერთობას ყველა ქვეყანასთან ააშენებს მხოლოდ და მხოლოდ თანასწორუფლებიან საფუძველზე.

უპასუხა რა კითხვაზე იმის შესახებ, რომ წინათ დასახული იყო თურქეთის პრემიერ-მინისტრის მოგზაურობა მოსკოვში, სარპერმა თქვა: ახლა ამ საკითხს მთავრობა სწავლობს.

ერთ-ერთმა ამერიკელმა კორესპონდენტმა ჰკითხა, „როგორ ეპყრობა თურქეთის ახალი მთავრობა ამერიკის თვითმფრინავის „უ-2“ საბჭოთა კავშირის ტერიტორიაზე ფრენის ინციდენტს და მალინოვსკის უკანასკნელ მუქარას?“ თურქეთის მინისტრმა კორესპონდენტს შეაწყვეტინა და განაცხადა, რომ ამ ფორმით საკითხის დასმა წარმოადგენს. ჩემი აზრით, თქვა მან, მალინოვსკის სიტყვები მუქარა კი არა, განცხადებაა. უპასუხა რა არსებითად, სარპერმა თქვა, რომ, რამდენადაც თურქეთი შედის ნატოში, მის აეროდრომებს გამოიყენებენ მოკავშირეები. ეს, განაგრძო მინისტრმა, ნორმალური მოვლენაა. რაც შეეხება თვითმფრინავის „უ-2“ ფრენას, თურქეთს არ შეუძლია თვალყური ადევნოს, საით მიფრინავენ თვითმფრინავები, რომელთაც ბაზები მის აეროდრომებზე აქვთ. ეს საკითხი, მისი სიტყვით, ამოიწურა ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის განცხადებით საბჭოთა კავშირის ტერიტორიაზე ამერიკის თვითმფრინავების ფრენის შეწყვეტის შესახებ.

თურქეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის განცხადება

სარპერმა განაცხადა, რომ ამჟამად თურქეთის ახალი მთავრობა ცნო 31 ქვეყანამ.

კითხვაზე — აპირებს თუ არა თურქეთი უფრო აქტიური როლი შეასრულოს შუა აღმოსავლეთში, საგარეო საქმეთა მინისტრმა თქვა, რომ დადებითი და კონსტრუქციული აზრით — „დიახ“. მაგრამ თურქეთი არ ჩაერევა ამ რაიონის ქვეყნების საშინაო საქმეებში.

სარპერმა თქვა, რომ პასუხი კითხვაზე — დაიცავს თუ არა ახალი მთავრობა თურქეთ-ამერიკის 1959 წლის 5 მარტის ორმხრივ სამხედრო შეთანხმებას, რომლის წინააღმდეგ მეჯლისში გამოდიოდა სახალხო-რესპუბლიკური პარტია, — უნდა ვეძიოთ მთავრობის განცხადებაში ყველა წინათ დადებული ხელშეკრულებისა და ვალდებულებისადმი ერთგულების შესახებ.

ერთ-ერთმა კორესპონდენტმა ჰკითხა — რამდენად სწორია უცხოეთის პრესის ცნობები, რომ თურქეთი ინდოეთის პრემიერ-მინისტრის ნერუს ვიზიტის შემდეგ გადაიბარა ნეიტრალიტეტის პოლიტიკისაკენ. თურქეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა თქვა, .რომ მთავრობის განცხადება, რომ იგი დაკავშირებულია ნატოსთან და სენტოსთან, საკმაოდ ნათლად უპასუხებს ამ კითხვაზე.

სარპერმა დაადასტურა, რომ ახალი მთავრობა კვლავ ერთგულია კვიპროსის შესახებ ციურიხისა და ლონდონის შეთანხმებისა.

კითხვაზე — ევროპის „საერთო ბაზარში“ თურქეთის მონაწილეობის შესახებ მან განაცხადა, რომ მთავრობა განაგრძობს ცდას, რომ თურქეთი მიიღონ ამ ბაზარში, მაგრამ ახლმა მთავრობამ გამოარკვია, რომ თურქეთი ჯერ კიდევ არ არის მზად წინათ დასახული მოლაპარაკებისათვის, რის გამოც შესაძლებელია მისი გადადება. ეს გადადება დაკავშირებული არ არის იმასთან, რომ თურქეთი დაელოდება ევროპაში ორ ეკონომიურ დაჯგუფებას შორის (ევროპის ეკონომიური გაერთიანება და ევროპის თავისუფალი ვაჭრობის ასოციაცია) წინააღმდეგობათა გადაჭრას. მაგრამ მას სურს ევროპა ნაბოს ეკონომიურად გაერთიანებული ამ გაერთიანებაში ამერიკის შეერთებული შტატებისა და კანადის მონაწილეობით.

უპასუხა რა სხვა კითხვაზე, სარპერმა თქვა: არ ვიცი, რომ წინათ დასახული იყო ერაყის პრემიერ-მინისტრ ყასემის მოწვევა თურქეთში. პრინციპულად, დასძინა მან, თურქეთი მზად არის შეხვდეს მეზობელი ქვეყნის მეთაურს.

სარპერმა დაადასტურა პრესის ცნობები, რომ იგი 30 მაისს ხანგრძლივად ესაუბრა სახალხო-რესპუბლიკური პარტიის გენერალურ თავმჯდომარეს ისმეთ ინენიუს, რომლის დროსაც შეეხნენ თურქეთის საგარეო პოლიტიკის საკითხებს.

პ ო ლ ი ტ ი კ უ რ ი კ რ ი ზ ი ს ი ი ა პ ო ნ ი ა ს ი ი

ტოკიო, 1 ივნისი. (საკდესი). დღეს პარლამენტის ქვედა პალატაში იაპონიის სოციალისტური პარტიის საპარლამენტო ფრაქციის სხდომაზე სოციალისტმა დეპუტატებმა მიიღეს გადაწყვეტილება მოიხსნან დეპუტატის რწმუნებანი მთავრობასა და მმართველი პარტიის მოქმედების წინააღმდეგ პროტესტის ნიშნად, რომლებმაც ძალადობის გზით ქვედა პალატას მიაღებინეს იაპონია-ამერიკის „უშიშროების ხელშეკრულება“, და მოითხოვეს, რომ გადადგეს კისის მთავრობა, ხოლო პარლამენტი დათხოვნილ იქნას.

სოციალისტური პარტიის განცხადებაში, რომელიც იაპონის რადიომ გადაამცა, ნათქვამია: ჩვენ, ქვედა პალატის დეპუტატებმა, გადაწყვეტეთ მოვიხსნათ დეპუტატის რწმუნებანი იმ მიზნით, რომ დაუყოვნებლივ მოეღოს ბოლო ახლანდელ სავგანგამო პოლიტიკურ მდგომარეობას იაპონიაში, თავიდან ავიცილოთ უშიშროების ახალი ხელშეკრულების მიღება პარლამენტის დაშლის გზით და პარლამენტი დავაბრუნოთ ისეთ მდგომარეობაში, რომელშიც იგი უნდა ემსახურებოდეს. არა კისის კაბინეტის ინტერესებს, არამედ ხალხის ინტერესებს.

სოციალისტურმა პარტიამ ხაზგასმით აღნიშნა, რომ მის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება არის ერთადერთი შესაძლებელი გადაწყვეტილება შექმნილი მდგომარეობის პირობებში.

დღეს სოციალისტურმა პარტიამ მიიღო გადაწყვეტილება მიმართოს დემოკრატიული სოციალიზმის პარტიას მოწოდებით მიჰბაძოს მის მაგალითს.

ლ ი ს ი ნ მ ა ნ ი ს გ ა ქ ც ე ვ ა

პეკინი, 1 ივნისი. (საკდესი). გაზეთი „ჟენმინ ჟიბაო“ დღეს კომენტარს უკეთებს იმას, რომ ამერიკელმა იმპერიალისტებმა და ხო ჯონის ხროვამ მოაწყვეს ლი სინ მანის გაქცევა ამერიკის შეერთებულ შტატებში და წერს, რომ ეს აქტი აშკარა პროვოკაციაა სამხრეთ კორეის მოსახლეობის წინააღმდეგ. ამის მიზანია აგრეთვე, აღნიშნავს გაზეთი, შენარჩუნებულ იქნას ამერიკის შეერთებული შტატების კოლონიური ბატონობა სამხრეთ კორეაში.

ლი სინ მანის გაქცევამ მასობრივი საპროტესტო დემონსტრაციები გამოიწვია სეულში, ტეგუსა და სამხრეთ კორეის სხვა ქალაქებში. ამასთან დაკავშირებით გაზეთი აღნიშნავს, რომ სამხრეთ კორეის მოსახლეობის სამართლიანი პატრიოტული ბრძოლის მახვილი თანდათან მიიმართება ამერიკელი იმპერიალისტებისა და მათი ახალი ლაქიის ხო ჯონის ხროვის წინააღმდეგ.

ლი სინ მანის ფარული გაქცევა, რომელიც 12 წლის წინათ ჩაიყვანეს ვაშინგტონიდან ამერიკის ხიშტების მფარველობით, წერს გაზეთი „დაგუნ ბაო“ ამერიკის შეერთებული შტატების აგრესიული პოლიტიკის გაკოტრების სიმბოლოა. სამხრეთ კორეის მოსახლეობის ბრძოლა არ შეწყდება, სანამ სამხრეთ კორეაში ბატონობენ ამერიკელი იმპერიალისტები და მათი ლაქიები. სამხრეთ კორეის მოსახლეობამ შეძლო დაამხო ლი სინ მანი. იგი შეძლებს აგრეთვე დამხოს ამერიკელთა ახალი ლაქია ხო ჯონი, და საბოლოო ანგარიშით აუცილებლად განდევნის ამერიკელ აგრესორებს თავისი მიწა-წყლიდან.

თვალსაჩინო გალერეა ადენაუერისათვის.

ნახატი გაზეთიდან „ნოიეს დოიჩლანდი“.

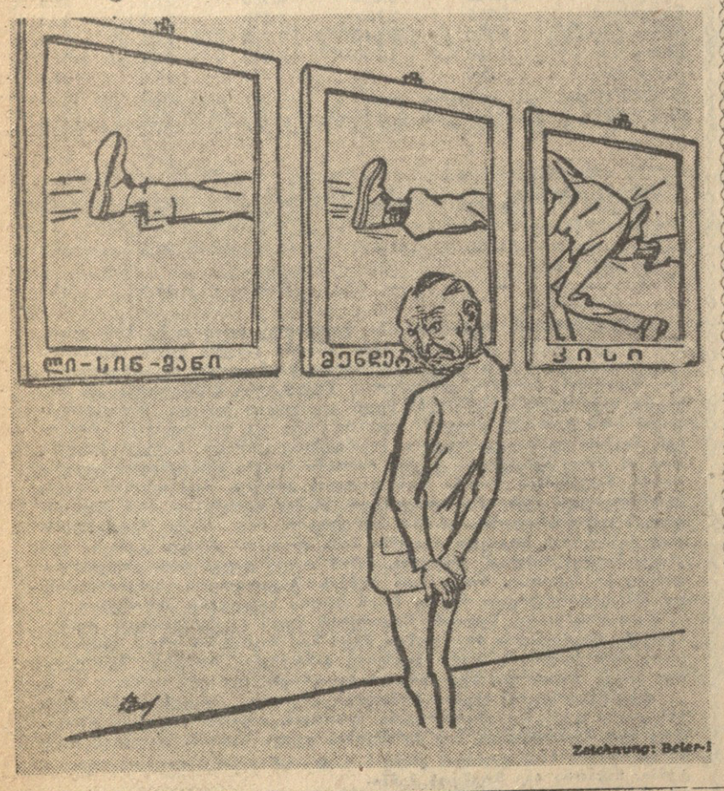

ს ი ც რ უ ე, ა რ ე ვ დ ა რ ე ვ ა...

ამერიკელი ჟურნალისტის სტატია

ნიუ-იორკი, 2 ივნისი. (საკდესი). ცნობილი ამერიკელი ჟურნალისტი დრიუ პირსონი სტატიაში, რომელიც გამოქვეყნებულია გაზეთ „ვაშინგტონ პოსტ ენდ ტაიმს ჰერალდში“, აგრეთვე სხვა გაზეთებში, მკვეთრად აკრიტიკებს ამერიკის მთავრობას ამერიკელი ხალხის მოტყუებისათვის.

სტატიაში სათაურით „განაგრძობენ ტყუილს ლაპარაკს თვითმფრინავის „უ-2“ ინციდენტის გამო“, პირსონი წერს: „პარიზში რომ ყოფილიყავით და თვალყური გედევნებინათ ამერიკელი სახელმწიფო მოღვაწეებისათვის, რომლებიც მიმართავდნენ სასწრაფო, ზოგჯერ დამამცირებელ ცდებს მიეღწიათ უმაღლეს დონეზე თათბირის განახლებისათვის, აშკარად შეგექმნებოდათ ისეთი შთაბეჭდილება, რომ ყველაფერი მოწმობს არევ-დარევასა და მოტყუებას.

ხოლო თუ სენატში ზიხართ და თვალყურს ადევნებთ იმას, როგორ იძლევიან ამერიკელი სახელმწიფო მოღვაწეები ახსნა-განმარტებას თავიანთი მოქმედების შესახებ პარიზში, თქვენ შეგექმნებათ შთაბეჭდილება, რომ ტყუილი იწვევს ახალ ტყუილს; არევ-დარევა — უფრო მეტ არევ-დარევას.

უწინარეს ყოვლისა, მიდიხართ დასკვნამდე, რომ ახლანდელმა მთავრობამ, თავისი შემადგენლობით სხვადასხვაგვარმა, რომელსაც არავინ არ ხელმძღვანელობს, არ იცოდა, რა უნდა ექნა მანამდე, სანამ პარიზში წავიდოდა. და მას შემდეგ, რაც პარიზში ჩავიდა, და ჯერ კიდევ არ იცის ეს. მოკლედ რომ ვთქვათ, მიდიხართ დასკვნამდე, რომ პატრონი არ არის.

შეგიძლიათ ხელი ჩაიქნიოთ ამაზე და არ შეშფოთდეთ, თუ საქმე ეხება საშინაო პრობლემებს, რადგან ჩვენი ქვეყანა ძლიერია საშინაო დარგში. მაგრამ აქ აღძრულია მშვიდობის საკითხი, ხოლო მას მეტად დიდი მნიშვნელობა აქვს, რომ შეიძლებოდეს მისი უგულებელყოფა.

უმნიშვნელოვანესი ფრაზა, რომელიც აჯამებდა მთავრობის უუნარო პოლიტიკასა და მის მიერ გამოყენებულ მოტყუებას, წარმოთქმული იყო სენატის სხდომაზე სახელმწიფო მდივნის მოადგილის დეგლას დილონის მიერ. „საჭირო გახდა დიდმნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება, თქვა მან — მიეღოთ გადაწყვეტილება... იმაზე, რომ ჩვენ სიმართლეს ვილაპარაკებთ“.

იმის შემდეგაც კი, რაც მიღებულ იქნა დიდმნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება ელაპარაკათ სიმართლე, მთავრობა განაგრძობდა ტყუილის ლაპარაკს — სენატის საგარეო საქმეთა კომისიის სხდომაზე მის წარმომადგენელთა მიერ ჩვენების მიცემის დროსაც კი.

მთავრობამ პირველად უთხრა ტყუილი მსოფლიოს, როცა 7 მაისს განაცხადა, რომ პრეზიდენტმა არაფერი არ იცოდა თვითმფრინავის „უ-2“ ფრენის შესახებ, ხოლო შემდეგ 9 და 11 მაისს განაცხადა, რომ პრეზიდენტმა ყველაფერი იცოდა ამ ფრენის შესახებო. მთავრობამ ტყუილი უთხრა მსოფლიოს და ახლა გაგრძობს ტყუილის თქმას სენატისათვის.

სახელმწიფო მდივანმა ჰერტერმა თავის 5 ათასი სიტყვისაგან შემდგარ შესავალ განცხადებაში აღნიშნა: „გადაწყვეტილება არ შეეჩერებინათ ფრენის ამ პროგრამის განხორციელება უმაღლეს დონეზე თათბირის მოახლოებასთან დაკავშირებით სწორი გადაწყვეტილება იყო“, მაგრამ სენატორების ფულბრაიტის (დემოკრატი არკანზასის შტატიდან) და ჰორის (დემოკრატი ტენესის შტატიდან) ჯვარედინი დაკითხვის დროს ჰერტერმა აღიარა, რომ ასეთი გადაწყვეტილება არ შეეწყვიტათ ფრენა, არ ყოფილო.

„იყო თუ არა მიღებული ასეთი გადაწყვეტილება?“ — ჰკითხა თავმჯდომარე ფულბრაიტმა.

„ამას ვერ გეტყვით“, მიუგო სახელმწიფო მდივანმა. „მე ამაში მონაწილეობა არ მიმიღია“.

„არავითარი პოზიტიური გადაწყვეტილება არ შეეჩერებინათ ფრენა მიღებული არ ყოფილა — ასეა ხომ?“ — ჰკითხა ფულბრაიტმა.

„მე ვფიქრობ, რომ ეს ასეა“, — მიუგო ჰერტერმა, მიუხედავად იმისა, რომ თავის შესავალ განცხადებაში იგი საწინააღმდეგოს ამბობდა.

უფრო გვიან სენატორმა ჰორმა უფრო დააზუსტა:

„მონაწილეობდით თუ არა თქვენ თათბირში, თუ იცოდით და გადაწყვეტილების შესახებ..., რომლის თანახმად ფრენა შეწყვეტილი არ იქნებოდა?“

„მე არ ვიცი არავითარი თათბირი, რომელზეც განიხილებოდა ეს საკითხი“, — მიუგო სახელმწიფო მდივანმა.

ეი ნაწილობრივ ის გასაოცარი ისტორია, რასაც ახლა უარყოფენ და. უეჭველია, კვლავ უარყოფენ, მაგრამ რომელიც, მიუხედავად ამისა, ოფიციალური პირების მტკიცებით, რომელთაც ამასთან დამოკიდებულება აქვთ, მართალია.

მას შემდეგ, რაც პრეზიდენტმა სთხოვა ჯონ ჰეგერტს (თეთრი სახლის მდივანი პრესის საკითხებში. — **რედ.**) გამოეცხადებინა პარიზში, რომ მან შეაჩერა თვითმფრინავის „უ-2“ ფრენა 12 მარტს ბრძანებით თავდაცვის მინისტრის ჰეიტსისა და გენერალ ნათან ტუანინგის სახელზე, პენტაგონმა დაიწყო ამ ბრძანების ძებნა. იგი ვერ იპოვნეს. უფრო მეტიც, ვერც თავდაცვის მინისტრმა ჰეიტსმა და ვერც გენერალმა ტუანინგმა ვერ გაიხსენეს ასეთი ბრძანება.

პენტაგონმა იფიქრა, ყველაფერი კვლავ დაიხლართოთ, და წამოყენებულ იქნა ვარაუდი, რომ ბრძანება სადღაც მიაგდეს. პენტაგონის წარმომადგენლები წავიდნენ თეთრ სახლში, რომ გაეგოთ, თუ როდის იყო ეს ბრძანება გაცემული და რაგვარად.

მაშინ თეთრი სახლის წარმომადგენლებმა მიმართეს პრეზიდენტს და მან განმარტა, რომ ეს ბრძანება გასცა სიტყვიერად მანამდე, სანამ თვითმფრინავს „უ-2“ რუსეთში ჩამოაგდებდნენ.

ეს, რა თქმა უნდა, პირდაპირ ეწინააღმდეგება სახელმწიფო მდივნის ჰერტერის განცხადებას, რომ მიღებული იყო გადაწყვეტილება „არ შეეჩერებინათ ამ პროგრამის შესრულება“. მაგრამ ამას შეუძლია აგვიხსნას ჰერტერის უფრო გვიანდელი აბეზეურობა, როცა მან სენატორებს უთხრა, არ ვიცოდი ნამდვილად იყო მიღებული ასეთი გადაწყვეტილება თუ არაო.

ყოველ შემთხვევაში ვერც თავდაცვის მინისტრს ჰეიტსს, ვერც გენერალ ტუანინგს ვერ გიხსენებია პრეზიდენტის რაიმე სიტყვიერი ბრძანება თვითმფრინავის „უ-2“ ფრენის შეწყვეტის შესახებ. პრეზიდენტმა განაცხადა, რომ მან თავისი ბრძანება გასცა ეროვნული უშიშროების საბჭოს სხდომაზე და ამიტომ გადაათვალიერეს საბჭოს ოქმები. ასეთი ჩანაწერის პოვნა არ მოხერხდა და არ ყოფილა აგრეთვე ჩანაწერი 12 მაისის რაიმე ბრძანების შესახებ თვითმფრინავის „უ-2“ ფრენის შეწყვეტის გამო. ალბათ ეს გამოიგონეს პარიზში მას შემდეგ, რაც დე გოლმა და მაკმილანმა მოითხოვეს, რომ ასეთი ფრენა შეეწყვიტათ.

ყველაფერი ეს ასურათებს არევ-დარევასა და კოორდინაციის არქონას ამ მომენტში, როცა ახლანდელი მთავრობა ძნელი გზით მიბორძიკებს მშვიდობისაკენ, რომლის იმედიც ყველას აქვს“.

ქ-ნ ი ჯ ო ნ ი ს წ ე რ ი ლ ი

ამერიკული ჟურნალისადმი

ნიუ-იორკი, 1 ივნისი. (საკდესი). ამერიკის ჟურნალმა „ლედის ჰოუმ ჯორნალმა“ გამოაქვეყნა საიერუს იტონის მეუღლის ქ-ნ იტონის წერილი, რომელშიც იგი მოუწოდებს ამერიკელ ქალებს მხარი დაუჭირონ განიარაღებისა და მშვიდობისათვის. ბრძოლას.

ქ-ნი იტონი აღნიშნავს, რომ ქალები შეერთებული შტატების ყველა ნაწილიდან წერენ რესპუბლიკური და დემოკრატიული პარტიების ეროვნული კომიტეტების. თავმჯდომარეებს, „რათა განუცხადონ მათ, რომ ქალები, რომელთა ხმებიც ახლა გადამწყვეტ როლს ასრულებენ, მხოლოდ იმ კანდიდატებს მისცემენ ხმას, რომლებიც საჯაროდ უჭერენ მხარს დაუყოვნებლივ საყოველთაო განიარაღებას გონივრული კონტროლის პირობებში, უჭერენ მხარს მთელ მსოფლიოში ატომური იარაღის გამოცდის აკრძალვას და პატიოსან საასუხისმგებლო მიდგომას ყველა ქვეყანასთან თანაბმრომლობისადმი“.

პროვოკაციები, პროვოკაციები...

ბერლინი, 1 ივნისი, (საკდესი). როგორც ადნის საგაზეთო იუწყება, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის დასავლეთ საზღვარზე გახშირდა პროვოკაციული შემთხვევები, რომლებსაც მიმართავენ გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის სასაზღვრო დაცვის მოსამსახურეები, აგრეთვე დასავლეთ გერმანიის სხვადასხვა მილიტარისტული ორგანიზაციები. გამოვიდა რა პრეს-კონფერენციაზე ზულაში, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენელმა განაცხადა, რომ გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში ჯაშუშებისა და დივერსანტების შემოგზავნასთან ერთად დასავლეთგერმანელი პროვოკატორები ანგრევენ სასაზღვრო ნაგებობებს და შეურაცხყოფას აყენებენ გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სასაზღვრო პოლიციის მოსამსახურეებს, აგრეთვე გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სასაზღვრო რაიონების მცხოვრებლებს.

რ ი გ ი ს ო რ კ ე ს ტ რ ი თ ბ ი ლ ი ს ი ს ი ი

ჩვენი სტუმრები

მსუბუქი მუსიკის მოყვარულთათვის ფრიად საინტერესოა საბჭოთა კავშირში ფართოდ პოპულარული და ერთ-ერთი საუკეთესო საესტრადო კოლექტივის — „რეოს“ (რიგის საესტრადო ორკესტრის) გასტროლები ჩვენს დედაქალაქში. ეს უკვე მეორეჯერ ჩამოდის „რეო“ სტუმრად თბილისში, მაგრამ ამჯერად როგორც მისი შემადგენლობა, ისე რეპერტუარი ხასიათით განახლებული და შევსებულია ნიჭიერ შემსრულებელთა კადრებით. და საინტერესო საესტრადო ნაწარმოებებით. წინანდელი გასტროლებისაგან განსხვავებით, რომელშიც წინა პლანზე იყო უმთავრესად საზღვარგარეთული, კერძოდ ამერიკული უტრირებული ხასიათის მუსიკა და არსებითად მიჩქმალული იყო ეროვნული მელოდიები, ამჯერად სრულიად სამართლიანად წამყვანი ადგილი უჭირავს ლატვიელ, რუს და სახალხო დემოკრატიის ქვეყნების კომპოზიტორთა საესტრადო ნაწარმოებებს.

რიგის საესტრადო კოლექტივში შესანიშნავი სოლისტები და ანსამბლია. ესენია მომღერი იანის პირვისი, პაროდისტი ბარი გრინევიჩი, ინსტრუმენტალური სექსტეტი, რომელიც უდავოდ მაღალი პროფესიული ოსტატობთ ასრულებს პოპურის გამოჩენილი ამერიკელი კომპოზიტორის ჯორჯ გერშვინის ნაწარმოებებიდან, მაგრამ არ შეიძლება პირველ რიგში განსაკუთრებით არ აღვნიშნოთ ორკესტრის წამყვანი სოლისტი — ნიჭიერი საესტრადო მომღერალი ქალი აინო ბალინი. იგი ჭეშმარიტად მაღ